

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το 2015 αποτελεί επετειακό έτος για το ελληνικό μπριτζ καθώς συμπληρώνονται 50 χρόνια από την ίδρυση της ΕΟΜ και 40 χρόνια από την αναγνώριση του μπριτζ ως πνευματικού αθλήματος από τη ΓΓΑ.

Στο τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας περιέχεται μια σύντομη ιστορία της Ελληνικής Ομοσπονδίας Μπριτζ, από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, που έφθασε να αποτελεί, κατά γενική ομολογία και αναγνώριση, την πιο οργανωμένη και πιο υγιή οικονομικά ομοσπονδία στο χώρο του ελληνικού αθλητισμού.

Στη διαδρομή των 50 αυτών χρόνων περισσότεροι από 10000 άνθρωποι έχουν εγγραφεί στη δύναμη της ΕΟΜ, ενώ σήμερα υπάρχουν 4000 περίπου ενεργοί αθλητές, κάτοχοι Αγωνιστικού Δελτίου της ΕΟΜ. Παράλληλα βρίσκεται σε εξέλιξη μια μεγάλη διαφημιστική εκστρατεία, στην οποία μπορούμε να γίνουμε όλοι αρωγοί προσελκύοντας νέα πρόσωπα στην οικογένεια του καταπληκτικού αυτού παιχνιδιού που μας ενώνει.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις χρονολογίες- ορόσημα που σημάδεψαν την ιστορία της ΕΟΜ. Το δεύτερο μέρος περιέχει μια σύντομη ιστορία του μπριτζ, που έγραψε ο Λουκάς Ζώτος. Το τρίτο μέρος αποτελεί ένα απόσπασμα του βιβλίου “ιστορία του ελληνικού μπριτζ”, που έγραψε ο Γιάννης Μηλιτσόπουλος, βασισμένος στα αρχεία της ΕΟΜ και στις δικές του προσωπικές του εμπειρίες. Στο τελευταίο κομμάτι της επετειακής αυτής έκδοσης παρατίθενται πίνακες νικητών των πρωταθλημάτων 1^{ης} βαθμίδας της ΕΟΜ.

Καλή ανάγνωση και “χρόνια πολλά” στην Ομοσπονδία μας.

Αλέξανδρος Αθανασιάδης

Πρόεδρος Ελληνικής Ομοσπονδίας Μπριτζ

ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΟΜ

- 1965** Ιδρύεται η Ελληνική Ομοσπονδία Μπριτζ (ΕΟΜ)
- 1965** Διοργανώνεται το πρώτο Πανελλήνιο πρωτάθλημα Ζευγών
- 1966** Διοργανώνεται το πρώτο Πανελλήνιο πρωτάθλημα Ομάδων
- 1967** Η Ελλάδα μετέχει για πρώτη φορά στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες ομάδων Όπεν
- 1969** Διοργανώνονται οι πρώτοι αγώνες επιλογής εθνικών ομάδων
- 1969** Η Ελλάδα μετέχει για πρώτη φορά στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες ομάδων Γυναικών
- 1971** Εισάγονται για πρώτη φορά οι βαθμοί διάκρισης (μάστερ πόιντς)
- 1971** Η ΕΟΜ διοργανώνει το Πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα Ομάδων στο Ζάμπειο
- 1971** Ιδρύεται το πρώτο Σωματείο εκτός Αθηνών (ΟΑΜ Θεσσαλονίκης)
- 1973** Διοργανώνεται το πρώτο Διασυλλογικό πρωτάθλημα
- 1974** Η Ελλάδα μετέχει για πρώτη φορά στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες ομάδων Νέων
- 1975** Το Μπριτζ αναγνωρίζεται ως άθλημα με το Νόμο 75/75 και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
- 1976** Η ΕΟΜ ενοικιάζει γραφεία επί της οδού Ευριπίδου 6 Αθήνα
- 1977** Διοργανώνεται το πρώτο Πανελλήνιο πρωτάθλημα Μάστερς που αργότερα επεκτείνεται σε πρωτάθλημα Κατηγοριών
- 1977** Ιδρύεται το πρώτο Σωματείο στην Περιφέρεια (ΟΑΜ Καλαμάτας)
- 1980** Προσλαμβάνεται για πρώτη φορά υπάλληλος στα γραφεία της ΕΟΜ (η Φωφώ Αμαραντίνη)
- 1987** Εκδίδεται από την ΕΟΜ η πρώτη ετήσια επετηρίδα
- 1987-89** Οι εθνικές αποστολές επιτυγχάνουν αλληπάλληλες διακρίσεις στα Διεθνή πρωταθλήματα
- 1991** Η ΕΟΜ διοργανώνει το πρωτάθλημα της ΕΟΚ στον Αστέρα Βουλιαγμένης
- 1993** Μηχανογραφείται για πρώτη φορά η ΕΟΜ
- 1993** Εκδίδεται για πρώτη φορά το περιοδικό της ΕΟΜ «Το Μπριτζ», η έκδοση του οποίου συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

- 1995** Εκδίδεται η πρώτη ενιαία μέθοδος μαθημάτων βασισμένη στην Ολλανδική μέθοδο.
- 1996** Η EOM διοργανώνει την 8^η Ολυμπιάδα του Μπριτζ στη Ρόδο
- 1997** Η EOM αποκτά ιδιόκτητα γραφεία επί της οδού Φειδιππίδου 30 Αθήνα, όπου στεγάζεται μέχρι σήμερα.
- 1999** Δημιουργείται η πρώτη ιστοσελίδα της EOM
- 1999** Για πρώτη φορά ένα πρωτάθλημα (άλλο από το Κατηγοριών, το Π.Π. Ζευγών) χωρίζεται σε ενότητες κατηγοριών
- 2000** Η EOM διοργανώνει το Παγκόσμιο Ατομικό πρωτάθλημα στο Ζάππειο
- 2004** Τα Περιφερειακά πρωταθλήματα αυξάνονται από ένα σε τέσσερα.
- 2004** Καθιερώνονται τα ταυτόχρονα τουρνουά σε όλη την Ελλάδα
- 2006** Δημιουργείται η ηλεκτρονική βάση δεδομένων της EOM
- 2007** Δημιουργείται και εισάγεται το νέο ολοκληρωμένο πρόγραμμα αποτελεσμάτων
- 2008** Εισάγεται ο νέος κανονισμός βαθμών διάκρισης που ισχύει μέχρι σήμερα
- 2008** Τα αποτελέσματα όλων των αγώνων EOM και Σωματείων αναρτώνται κατευθείαν στο Διαδίκτυο
- 2013** Διοργανώνονται Διασυλλογικά κύπελλα σε όλη την Ελλάδα
- 2013** Η διαφημιστική εκστρατεία προσέλκυσης νέων αθλητών γίνεται σχεδόν αποκλειστικά μέσω Διαδικτύου (Facebook), με μεγάλη επιτυχία
- 2014** Οι συμμετοχές στο Διασυλλογικό πρωτάθλημα φθάνουν τον αριθμό-ρεκόρ των 160 ομάδων σε ενιαίο χώρο
- 2014** Ο αριθμός των ενεργών Σωματείων σε όλη τη χώρα ξεπερνάει τα πενήντα
- 2014** Μεταφράζεται και εκδίδεται η νέα ενιαία μέθοδος μαθημάτων (της A. Grant)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΠΡΙΤΖ

Παίζουμε Μπριτζ με όρεξη και πάθος, πολλοί από εμάς εδώ και πολλά χρόνια, αλλά πόσοι ξέρουμε πώς ανακαλύφτηκε το υπέροχο αυτό παιχνίδι ή πού οφείλει το όνομά του ή ποιοί ήταν οι πρωτεργάτες και οι σημαντικές προσωπικότητες των πρώτων χρόνων, που καθόρισαν τους κανόνες, ανέπτυξαν την θεωρία και συνεισέφεραν στην εκπληκτική διάδοσή του, ώστε να το καθιερώσουν σαν το δημοφιλέστερο επιτραπέζιο παιχνίδι σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου;

Το Μπριτζ κατάγεται από το αγγλικό παιχνίδι Ουίστ (Whist). Πρόγονος του παιχνιδιού αυτού αναφέρεται για πρώτη φορά σε ένα σύγγραμμα του επισκόπου Latimer το 1529. Στη συνέχεια το παιχνίδι πέρασε από πολλές μορφές και ονόματα μέχρι να καθιερωθεί τον 18^ο αιώνα με το όνομα Whist. Το 1742 κυκλοφόρησε και το πρώτο βιβλίο –που έγινε best seller της εποχής– γραμμένο από τον Edmond Hoyles. Από τότε κυκλοφόρησαν και πολλά άλλα βιβλία ενώ το 1834 ο λόρδος Η. Bentinck ανακάλυψε το πρώτο σινιάλο στην άμυνα! Η πρώτη συνάντηση αγωνιστικού (duplicate) Whist έγινε στο Λονδίνο το 1857 υπό τη διεύθυνση του Cavendish. Πάντως το αγωνιστικό Whist γνώρισε, αρχικά, περισσότερη ανάπτυξη στις ΗΠΑ όπου το 1883, στη Φιλαδέλφεια, έγινε και ο πρώτος αγώνας μεταξύ συλλόγων. Μεγαλύτερα βήματα έγιναν στη συνέχεια με την ίδρυση της Αμερικάνικης Ομοσπονδίας Whist (1891), την ανακάλυψη της θήκης, για να μπαίνουν τα φύλλα και τη δημοσίευση του πρώτου βιβλίου για οργάνωση τουρνουά, από τον T. Mitchell, όπου αναφέρεται και κίνηση για αγώνες ζευγών (η γνωστή κίνηση Mitchell, που χρησιμοποιείται κατά κόρο και σήμερα). Είναι φανερό ότι στα τέλη του 19^{ου} αιώνα το Whist είχε μεγάλη ανάπτυξη, όμως παράλληλα, την ίδια εποχή, εμφανίστηκε στις λέσχες του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης η παραλλαγή του παιχνιδιού με το όνομα Μπριτζ (Bridge) ή Bridge Whist, που έμελλε να το εκθρονίσει οριστικά.

Πολλές αναφορές για το πού ξεκίνησε το Μπριτζ υπάρχουν και σχεδόν όλες συντείνουν ότι αυτό έχει ανατολικοευρωπαϊκή προέλευση, καθώς ήταν δημοφιλής παραλλαγή του Whist στις διπλωματικές αποστολές των δυτικών κρατών στην Κωνσταντινούπολη, ενώ παιζόταν επίσης στη Σερβία, τη Ρουμανία και τη Ρωσία ήδη από την δεκαετία 1870-1880 ή και νωρίτερα. Αρκετοί Έλληνες του εξωτερικού, εύρωστοι οικονομικά ή διπλωμάτες, αναφέρονται επίσης ότι έπαιζαν Μπριτζ και συνετέλεσαν στην εξάπλωσή του. Από την Κωνσταντινούπολη, το Μπριτζ διαδόθηκε πρώτα στο Κάιρο και γρήγορα στο Λονδίνο, το Παρίσι και τη Νέα Υόρκη.

Η ονομασία του καινούργιου παιχνιδιού μπορεί να φαίνεται απόλυτα πετυχημένη και κατάλληλη σήμερα, αφού ο ουσιαστικός σκοπός του παιχνιδιού είναι να στήσεις μία γέφυρα επικοινωνίας με τον σύντροφό σου (bridge = γέφυρα, στα αγγλικά) όμως η αλήθεια είναι πιο ρηχή και η λέξη φαίνεται να προήλθε από σερβο - κροατική λέξη που σημαίνει τη μεγάλη ποσότητα ή το μάζιμουμ και προφερόταν, στην Κωνσταντινούπολη, britch ή biritch. Στο Βρετανικό Μουσείο ένα κείμενο του 1886 αναφέρεται στο biritch ή Ρωσικό Whist. Μία

άλλη εκδοχή είναι ότι η ονομασία προήλθε από τη γέφυρα του Γαλατά, του Κεράτιου κόλπου, που συνδέει την παλιά με τη νέα πόλη της Κωνσταντινούπολης.

Η μεγάλη διαφορά του Μπριτζ ή Bridge Whist από το Whist είναι η καθιέρωση του μορ, του συντρόφου δηλαδή του εκτελεστή, που ανοίγει το χέρι του σε κοινή θέα αμέσως μετά την αγορά και την έξοδο. Μία άλλη αλλαγή ήταν η εισαγωγή των κοντρ και σιρκόντρ, αν και στην αρχή αυτά επιτρεπόντουσαν χωρίς αριθμητικό όριο. Ο τελευταίος αυτός κανόνας, που έκανε το παιγνίδι τζόγο, καταργήθηκε με την εισαγωγή και καθιέρωση, το 1904 του Auction Bridge. Η νέα αυτή παραλλαγή αυτή του παιγνιδιού επικράτησε για ένα τέταρτο του αιώνα στην Αγγλία και την Αμερική ενώ στη Γαλλία μία άλλη παραλλαγή, το Plafond, έγινε πολύ δημοφιλής. Σύμφωνα με αυτήν ο κάθε άξονας αμείβεται μόνο για τα συμβόλαια που έχει αγοράσει και πραγματοποιεί (μέχρι τότε ο άξονας έπαιρνε το bonus π.χ. της μανς, εφόσον έκανε τις αναλογούσες λεβέ, άσχετα με το αν την είχε αγοράσει).

Το πρώτο τέταρτο του περασμένου αιώνα το Whist, το Bridge, το Auction Bridge και το Plafond συνέχιζαν να παίζονται και να αναπτύσσονται. Σε κανένα συγκεκριμένο άτομο δεν ανήκει η τιμή της ανακάλυψης του μορ ή της ιδέας της αγοράς ή άλλων κανόνων που περιέχονται στο Auction ή στο Plafond. Όμως το 1925 ο Harold S. Vanderbilt τελειοποίησε μία νέα μορφή του παιγνιδιού, βάζοντας τις ιδέες του Plafond στην αγορά αλλά και προσθέτοντας την ιδέα της vulnerability (διαχωρισμός της πρώτης και δεύτερης μανς), τα bonus για τα σλεμ και ακόμα παρουσιάζοντας μια νέα βαθμολογία που διόρθωνε τις ατέλειες και αδικίες των άλλων παραλλαγών. Το ονόμασε Contract Bridge και είναι αυτό που, με ελάχιστες αλλαγές, παίζεται και σήμερα από δεκάδες εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο.

Η ανακάλυψη του Contract Bridge έγινε πάνω σε ένα ατμόπλοιο, κατά τη διάρκεια μιας κρουαζιέρας εννιά ημερών από το Los Angeles στην Αβάνα, μέσω του πορθμού του Παναμά. Ο Vanderbilt συνοδευόταν από τρεις φίλους του που ήταν, όπως και αυτός, μανιώδεις παίκτες του Auction Bridge. Στο καρέ τους δέχτηκαν και μία νέα γυναίκα, αγνώστου ονόματος, που επέβαινε στο πλοίο και η οποία φαίνεται ότι έδωσε μερικές ενδιαφέρουσες ιδέες, που ενσωματώθηκαν στο νέο παιγνίδι. Όταν γύρισε στις ΗΠΑ ο Vanderbilt έγραψε αντίγραφα των ανακαλύψεών του και τα μοίρασε στους φίλους του, του Auction Bridge. Όπως έγραψε ο ίδιος χρόνια αργότερα: “δεν έκανα καμία άλλη προσπάθεια να δημοσιεύσω κανόνες ή να διαδώσω το Contract Bridge. Προφανώς, λόγω της υπεροχής και τελειότητάς του, έγινε αμέσως δημοφιλές και εξαπλώθηκε σαν πυρκαγιά”.

Στον τομέα των αγοραστικών συστημάτων και συμβάσεων, ο Vanderbilt ανακάλυψε το τεχνητό και δυνατό άνοιγμα 1♣ και την αδύνατη τεχνητή απάντηση 1♦, όπως και το Weak two. Στα επόμενα δύο χρόνια τρεις κώδικες κανονισμών δημοσιεύτηκαν, ενώ το 1928 το παιγνίδι υιοθετήθηκε από τα μεγάλα κλαμπ της Νέας Υόρκης και τον ίδιο χρόνο διεξάχθηκε το πρώτο εθνικό αμερικανικό πρωτάθλημα, με έπαθλο το κύπελλο Vanderbilt. Εξάλλου, το 1929 η Αμερικάνικη Ομοσπονδία Auction Bridge έβγαλε τη λέξη Auction από τον τίτλο της. Αργότερα, το 1937, οι τρεις υπάρχουσες Αμερικάνικες Ομοσπονδίες Μπριτζ και Whist σχημάτισαν την ACBL (American Contract Bridge League).

Επικεφαλής της κίνησης για τη διάδοση και ανάπτυξη του νέου παιχνιδιού τέθηκε ευθύς

εξαρχής ο Ely Culbertson (1891-1955), που εξέδωσε το 1929 το πρώτο περιοδικό του Contract, το Bridge World (εκδίδεται μέχρι σήμερα και αποτελεί υπόδειγμα εγκυρότητας και ποιότητας άρθρων). Στο πρώτο τεύχος του συνηγόρησε για την προώθηση ενός διεθνούς κώδικα νόμων του Contract Bridge και αυτό έγινε πραγματικότητα την 1^η Νοεμβρίου του 1932. Ο Ely Culbertson, χάρη στην προσωπικότητά του, τα βιβλία, την αρθρογραφία του στις μεγαλύτερες εφημερίδες των ΗΠΑ, την οργανωτική του ικανότητα και τις διαλέξεις του, είναι ο άνθρωπος που, όσο κανείς άλλος, πιστώνεται με τη μεγάλη και γρήγορη εξάπλωση του Contract Bridge σε όλο τον κόσμο. Το 1930 εξέδωσε το Contract Bridge Blue Book όπου, εκτός των άλλων, έβαλε τις βάσεις του φυσικού αγοραστικού συστήματος. Το βιβλίο αυτό έγινε αμέσως best seller. Εξάλλου, μια σειρά από ματς που έδωσε τη δεκαετία του '30, συνήθως με συμπαίκτη τη σύζυγο του Ζοζεφίνα, όλα νικηφόρα, γνώρισαν μεγάλη δημοσιότητα, συντελώντας και αυτά πολύ στη διάδοση του Μπριτζ, κυρίως στις ΗΠΑ.

Παρότι το αγοραστικό σύστημα του Culbertson ήταν το πρώτο που υιοθετήθηκε από μεγάλη μερίδα του κόσμου, πολυάριθμα άλλα νεότερα συστήματα εμφανίστηκαν αργότερα και συνεχίζονται να παρουσιάζονται αδιάλειπτα μέχρι τις μέρες μας. Στις αρχές της δεκαετίας του '50, οι αγοραστικές μέθοδοι του Charles Goren (1901-1991), βασισμένες στον τρόπο αξιολόγησης με το σύστημα των πόντων –που είχε ανακαλύψει ο Milton Work ήδη τον 19^ο αιώνα– έγιναν πολύ δημοφιλείς στις ΗΠΑ και στον υπόλοιπο κόσμο, εκτοπίζοντας το σύστημα αξιολόγησης των “λεβέ από ονέρ” του Culbertson.

Στην Ευρώπη η πρώτη μεγάλη διοργάνωση ήταν το Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων, που ξεκίνησε το 1932 στο Scheveningen της Ολλανδίας υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μπριτζ (IBF), προγόνου της WBF. Το 1948 δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Μπριτζ (European Bridge League) και το 1958 η Παγκόσμια (World Bridge Federation) στο Όσλο της Νορβηγίας από αντιπροσώπους Ομοσπονδιών της Ευρώπης, της Αμερικής και της Νότιας Αφρικής. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία διοργάνωσε το 1960 την πρώτη Ολυμπιάδα, στο Τορίνο της Ιταλίας. Το πρώτο επίσημο Παγκόσμιο πρωτάθλημα Μπριτζ διεξάχθηκε το 1935, παρότι νωρίτερα, πολλές ημιεπίσημες διεθνείς συναντήσεις, είχαν διοργανωθεί. Το Παγκόσμιο πρωτάθλημα ξεκίνησε πάλι μεταπολεμικά, το 1950, υπό την επωνυμία Bermuda Bowl, ενώ το 1971 προστέθηκε το αντίστοιχο πρωτάθλημα Γυναικών, υπό την επωνυμία Venice Cup. Στην διοργάνωση μπήκε, το 2001 και το πρωτάθλημα των Seniors, για παίκτες 55 ετών και άνω (αργότερα αυξήθηκε στα 60 έτη και άνω). Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Μπριτζ διοργανώνει επίσης το παγκόσμιο πρωτάθλημα Νέων, όπως και πρωταθλήματα ζευγών (κάθε είδους), ομάδων νοκ άουτ (όπεν και γυναικών), ατομικά πρωταθλήματα κ.λπ. Το έτος 2000 ήταν εγγεγραμμένες στη δύναμή της 113 χώρες και περίπου 1.000.000 αθλητές. Για τις ανάγκες των πρωταθλημάτων της, τα κράτη– μέλη χωρίστηκαν σε 8 γεωγραφικές ζώνες ως εξής: 1. Ευρώπη 2. Βόρειος Αμερική 3. Νότιος Αμερική 4. Κεντρική Ασία και Μέση Ανατολή 5. Κεντρική Αμερική και Καραϊβική 6. Άπω Ανατολή 7. Νότιος Ειρηνικός και 8. Αφρική. Στις συνεδριάσεις της, του 1995 και του 1999, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή αναγνώρισε επίσημα την WBF και το Μπριτζ συμμετείχε σαν άθλημα επίδειξης στη χειμερινή Ολυμπιάδα του Σόλτ Λέικ Σίτι, το 2002.

 Του Λουκά Ζώτου

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΜΠΡΙΤΖ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΠΡΙΤΖ

✍ Του Γιάννη Μηλιτσόπουλου

1932 - 1962 ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΠΡΙΤΖ

Από πότε παίζεται το μπριτζ στην Ελλάδα;

Στην Ελλάδα το μπριτζ (contract bridge) διαδόθηκε πολύ γρήγορα. Υπάρχουν αξιόπιστες μαρτυρίες, σύμφωνα με τις οποίες, το μπριτζ παιζόταν σίγουρα πριν το 1931. Πριν το 1930 ο πρόγονος του contract bridge ήταν το plafond bridge, το οποίο μάλιστα ήταν δημοφιλές στην Ελλάδα και, σύμφωνα με μαρτυρίες, παιζόταν μέχρι τα μέσα του περασμένου αιώνα. Μία αδιαμφισβήτητη μαρτυρία είναι το βιβλίο που έγραψε ο **Νικόλαος Μαυράκης** το 1933 με τίτλο “το μπριτζ” (αντίγραφο του έχει ο συγγραφέας), ο οποίος μάλιστα είχε την τάση (μανία;) να μεταφράζει τους αγγλικούς και γαλλικούς όρους στα ελληνικά. Πολλές φορές τα είχε καταφέρει επιτυχώς ενώ άλλες ανεπιτυχώς. Πάντως, το βιβλίο αυτό καταπιανόταν με όλους τους τομείς (αγορά, εκτέλεση και άμυνα) και αποτέλεσε εκείνα τα χρόνια το σημείο αναφοράς της μπριτζιστικής βιβλιογραφίας. Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι στο βιβλίο αυτό είχε συμπεριλάβει και αρκετούς από τους διεθνείς κανονισμούς, τόσο στο θέμα των κανονισμών διεξαγωγής όσον και του ευ αγωνίζεσθαι. Ακόμη, το βιβλίο αυτό ήταν το πρώτο βιβλίο μπριτζ που κυκλοφόρησε στα ελληνικά. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι ο Μαυράκης παρά την μικρή σχετικώς εμπειρία που είχε στο contract bridge, υποστήριζε εξ αρχής την ανωτερότητά του έναντι των άλλων παραλλαγών (Plafond, Ούιστ κ.λπ.) και, μάλιστα, αναφερόταν σκωπτικά εις βάρος όσων επέμεναν να παίζουν το plafond, λέγοντας ότι όσοι προτιμούν να παίζουν ακόμα plafond έχουν... άσπρα μαλλιά.

Να και μια παράγραφος από τον πρόλογο του βιβλίου του η οποία μας μεταφέρει για λίγο στην τότε εποχή:

«Οι άγευστοι του μπριτζ παραξενεύονται όταν προς το θράδυ, οπότε αυτοί εκνευρισμένοι από τον δυσκολώτατον σήμερον και, ως επί το πλείστον, εκνευριστικώτατον καθημερινόν κόπον ουδέν άλλο ποθούν, ειμή την χαυνωτικήν απομόνωσιν, ακούουν τους μπριτζιστάς φίλους των λέγοντας ότι πηγαίνουν να παίξουν μίαν παρτίδα μπριτζ δια να... ξεκουραστούν!»

Σημαντικότερη ακόμη μαρτυρία αποτελεί και το βιβλίο του πασίγνωστου **Ιλái Κάλμπερτσον**, που μετάφρασε στα ελληνικά ο **Στέφανος Ζώτος** το 1935, με τίτλο “Το μπριτζ άνευ διδασκάλου”, (αντίγραφο του έχει ο συγγραφέας). Ο μεταφραστής προσπάθησε να χρησιμοποιήσει την ορολογία του Μαυράκη. Εκτός του τεχνικού μέρους του βιβλίου, περιγράφει με γλαφυρό τρόπο το πρωταθλητικό μπριτζ. Μάλιστα, περιέχει και πρόλογο στην ελληνική γλώσσα του ίδιου του Κάλμπερτσον.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι ο Στέφανος Ζώτος, με την συμπαίκτριά του **Πόπυ Λότου**, κέρδισαν στις 1 Φεβρουαρίου 1935 ένα διεθνή αγώνα με βαθμολογία Par (16 προβαθμολογημένες διανομές από διεθνείς εξπέρ), στον άξονα Ανατολή-Δύση. Ο αγώνας ονομαζόταν Bridge Olympic Contest. Έτσι, κέρδισαν ως επαμειβόμενο έπαθλο για ένα χρόνο το πλατινένιο κύπελλο αξίας 10.000 δολαρίων (τεράστιο ποσόν για τότε). Επίσης, τους απονεμήθηκε και Ely Culbertson ένα μικρότερο αντίγραφο του πλατινένιου κυπέλλου για μόνιμη κατοχή. Την διεθνή επιτυχία του Στ. Ζώτου δεν παρέλειψε να αναφέρει ο Κάλμπερτσον στον πρόλογο της ελληνικής εκδόσεως του βιβλίου του, όπως προαναφέρθηκε.

Εάν λάβει κανείς υπόψη ότι, εκείνη την εποχή, το να συγγράψει και εκδώσει κανείς ένα τεχνικό βιβλίο ήταν μια χρονοβόρα και δύσκολη διαδικασία και, δεδομένου ότι τότε δεν υπήρχαν καν ούτε τα κομπιούτερ, μπορεί να συμπεράνει αβίαστα ότι το contract μπριτζ παιζόταν στην Ελλάδα λίγο πριν από το 1930.

Ο Νικόλαος Σπηλιόπουλος απάντησε σε σχετική ερώτηση:

«Παίζω από το 1932 ελεύθερη παρτίδα. Φοιτητής της Νομικής τότε, πήγαινα σε ένα καφενείο απέναντι από το Μετσόβιο Πολυτεχνείο (σ.σ.: όπως... και πολλοί άλλοι) που το λέγαμε «Αντιμετσόβιο». Δεν είχα ιδέα από αγωνιστικό. Καμιά φορά πήγαινα και στον Πανελλήνιο ΓΣ όπου γίνονταν και εκεί καρέ. Μετά πήγα στη Γερμανία (Μόναχο), όπου και εκεί, παράλληλα με τις σπουδές μου, έπαιζα. Το 1962, ήμουν στο βιβλιοπωλείο του Κάουφμαν και ενώ περίμενα να μου φέρουν κάποια νομική έκδοση, περιεργαζόμουν διάφορα βιβλία. Τότε έπεσε στο μάτι μου η «Εγκυκλοπαιδεία του Μπριτζ» του Αλμπαράν, ένα βιβλίο 800 σελίδων που περιείχε τα πάντα τόσο στην αγορά όσο και στην εκτέλεση. Εκεί διάβασα για το αγωνιστικό μπριτζ, όπου μάλιστα αναφερόταν και ο Σοφοκλής Βενιζέλος σαν μέλος της Εθνικής ομάδας της Γαλλίας η οποία το 1935 κέρδισε το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ομάδων».

Εδώ πρέπει να διευκρινισθεί ότι επρόκειτο για το 4^ο Πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα ομάδων που έγινε στις Βρυξέλλες το 1935. Η ομάδα της Γαλλίας είχε την εξής σύνθεση: Πιέρ Αλμπαράν - Ρομπέρ ντε Νεζόν (αρχηγός), Ζωρζ Ρουσέ ως εναλλακτικός, **Εμμανουήλ Τουλουμάρης - Σοφοκλής Βενιζέλος**.

Ένας άλλος σπουδαίος Έλληνας παίκτης, που είχε παίξει στην εθνική ομάδα της Αγγλίας, ήταν ο **Ιορδάνης Παυλίδης**. Γεννή-

Σοφοκλής Βενιζέλος

Ι. Παυλίδης

θηκε στην Αθήνα το 1903 όπου και πέρασε τα παιδικά του χρόνια. Κατόπιν έζησε για μερικά χρόνια στη Γαλλία και στη Γερμανία, για να κατασταλάξει τελικά στο Λονδίνο, όπου και πήρε την αγγλική υπηκοότητα το 1951. Το 1955 κέρδισε το 5^ο Bermuda Bowl που είναι η σπουδαιότερη διοργάνωση στον κόσμο και η οποία έλαβε χώρα στη Νέα Υόρκη. Η σύνθεση της ομάδας ήταν: Leslie Dodds, Kenneth Konstam, Adam Meredith, Jordanis Pavlides, Terence Reese, Boris Schapiro. Την προηγούμενη ακριβώς χρονιά, το 1954, με την ίδια ακριβώς σύνθεση είχε κερδίσει και το Πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα που έγινε στο Μοντρέ της Ελβετίας.

Η Σωσώ Κυριακίδη μας λέει:

«Με έμαθε μπριτζ το 1935 ο σύζυγός μου. Ζούσαμε τότε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Με είχε πιάσει τέτοια μανία, που μοίραζα τα φύλλα παίζοντάς τα μόνη μου. Σε πολύ λίγο καιρό έπαιζα αρκετά καλά. Μετά από 2 χρόνια, το 1937, έπαιξα με την Εθνική γυναικών της Αιγύπτου στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα που έγινε στη Βουδαπέστη και ήρθαμε τρίτες! Συμμετείχαν εκεί και το ζεύγος Ely & Josephine Culbertson, ο Charles Goren, η Helen Sobel και άλλοι διάσημοι παίκτες της εποχής. Μάλιστα, εγώ και άλλες 4 παίκτριες μεταξύ των οποίων και η Rixi Markus κερδίσαμε “εύφημο μνεία”».

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι μεγάλη δραστηριότητα είχε το Σαλόν ντε Μπριτζ, που βρισκόταν στην οδό Ευελπίδων, απέναντι από τον Πανελλήνιο ΓΣ, οι παίκτες-πυρήνες του οποίου έγιναν θαμώνες τού μετέπειτα “Παπαρούνα”, που ακόμα και μέχρι πρόσφατα έπαιζαν ελεύθερη παρτίδα. Πολλοί από αυτούς τους θαμώνες έπαιζαν τα βράδια αγωνιστικό μπριτζ.

Αλλά και η Θεσσαλονίκη είχε αξιόλογη μπριτζιστική δραστηριότητα, πολύ πριν ιδρυθεί η ΕΟΜ. Εννοείται ότι δεν έπαιζαν αγωνιστικό, αλλά ελεύθερη παρτίδα. Μάλιστα, σε ένα κεντρικό ξενοδοχείο σύχναζαν πολλοί καλοί παίκτες και έπαιζαν με χρήματα. Δύο από τους καλύτερους και πιο γνωστούς παίκτες ήταν και οι Γεώργιος Κοτραδάκης και ο Αλέξανδρος Τουρπάλης, ενώ ένας από τους πιο φανατικούς ήταν ο **Νικόλαος Ασμενιάδης**. Ο τελευταίος, γνώριζε την Σωσώ Κυριακίδη (μέσω του κοινού γνωστού τους **Μανώλη Μανουσάκη**), η οποία τον προσηλύτισε στο αγωνιστικό μπριτζ. Έτσι, το αγωνιστικό μπριτζ του Βορρά βρήκε στο πρόσωπό του έναν πραγματικό ιεραπόστολο. Το επιστέγασμα ήταν η ίδρυση από τον ίδιο, το 1971, του Ομίλου Αγωνιστικού Μπριτζ Θεσσαλονίκης (ΟΑΜΘ).

Μ. Μανουσάκης

1963 - 1970 ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ – Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Σε αυτή την περίοδο διαδραματίστηκαν... κοσμοϊστορικά γεγονότα. Ιδρύθηκαν τα πρώτα σωματεία, όπως και η Ελληνική Ομοσπονδία του Μπριτζ, το 1965. Παράλληλα, καθιερώθηκαν οι πρώτοι Ελληνικοί κανονισμοί του αθλήματος, εκτός από τους Διεθνείς που καθόριζαν μόνο το πώς παίζεται αυτό καθ' εαυτό το παιχνίδι.

Πρώτη φορά παίχθηκε σε ευρεία κλίμακα αγωνιστικό μπριτζ στην Ελλάδα στα τέλη του 1963 στο ξενοδοχείο «Μ. Βρετανία» στο οποίο συμμετείχε, μάλιστα, και ο Easley Blackwood, γνωστός από την ομώνυμη σύμβαση ερώτησης των άσων. Το τουρνουά αυτό το είχε οργανώσει η Σωσώ Κυριακίδη.

Όμως, το Ελληνικό Αγωνιστικό Μπριτζ ξεκίνησε ουσιαστικά με τον ΟΜΑ που ίδρυσε η Σωσώ Κυριακίδη (βλ. παρακάτω) το 1964. Όμως, για να συμμετέχουν οι Έλληνες αθλητές σε διεθνείς αγώνες έπρεπε να υπάρχει ένας πανελλήνιος φορέας (ομοσπονδία) μέσω της οποίας να εκπροσωπείται η Ελλάδα με την Εθνική της ομάδα. Βάσει της τότε ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας, για να ιδρυθεί αθλητική ομοσπονδία έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον 2 Σωματεία. Εκτός αυτού, τότε, η Παγκόσμια Ομοσπονδία για να εγγράψει στη δύναμή της ένα κράτος απαιτούσε αρκετούς εγγεγραμμένους αθλητές. Όμως, η Ελλάδα διέθετε μόνο γύρω στους 60. Τον Γόρδιο δεσμό έκοψε ο γνωστός μεγαλοεφοπλιστής Μάρκος Νομικός (βλ. παρακάτω για τον ΟΑΑ), ο οποίος έμελλε να γίνει και ο πρώτος Πρόεδρος της ΕΟΜ.

Ο Όμιλος Μπριτζ Αθηνών (ΟΜΑ)

Ο Όμιλος Μπριτζ Αθηνών ήταν το πρώτο Ελληνικό σωματείο αγωνιστικού μπριτζ, με έδρα στην οδό Τσακάλωφ 28, στο Κολωνάκι. Το ίδρυσε η Σωσώ Κυριακίδη το 1964, ένα μόλις χρόνο μετά από τον επαναπατρισμό της από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Ο σύζυγός της Ιωάννης Κυριακίδης (σ.σ.: κατά κόσμον Τζώνης) ήταν συνήθως ο director των ημερίδων που διοργανώνονταν εκεί.

Ο ΟΜΑ το 1979 έφυγε από το Κολωνάκι και διοργάνωνε τους αγώνες του στο ξενοδοχείο “Αλέξανδρος” δίπλα από την πλατεία Μαβίλη. Μετά από ένα περίπου χρόνο σταμάτησε την δραστηριότητά του, στις αρχές του 1980.

Να και ένα σχετικό ανέκδοτο σχετικό με το επίπεδο της διατησίας τότε. Το 1977, σε μια ημερίδα ζευγών, συμμετείχαν οι νεαροί τότε Θεόδωρος Τριανταφυλλόπουλος και Γιάννης Μηλιτσόπουλος. Σε μια στιγμή γίνεται αντάμ εκτός σειράς από την μία κυρία, οπότε ο Μηλιτσόπουλος κάλεσε τον διαιτητή και του είπε τι συνέβη. Τότε ο διαιτητής Τζώνης απεφάνθη απευθυνόμενος στους δύο νεαρούς: “έλα-έλα σας ξέρουμε εσάς και από άλλες φορές”. Σημειωτέον ότι οι νεαροί έπαιζαν στον ΟΜΑ δεύτερη φορά. Αργότερα οι νεαροί μάθανε ότι σχεδόν όλες οι αποφάσεις του Τζώνη ήταν “σκορ μουαγιέν”.

Ο Όμιλος Μπριτζ Κηφισιάς (ΟΜΚ)

Ο Όμιλος Μπριτζ Κηφισιάς (σ.σ.: κατά κόσμον Κηφίσια) ήταν το δεύτερο Ελληνικό σωματείο αγωνιστικού μπριτζ, με έδρα την Κηφισιά. Ιδρύθηκε το 1965 από μερικούς νεότερους την εποχή εκείνη (Καρλαύτης, Γιαλιράκης, Ναθαναήλ κ.λπ.), ώστε να αποτελέσει το δεύτερο σωματείο αγωνιστικού μπριτζ που απαιτείτο σύμφωνα με τον τότε ισχύοντα νόμο για να ιδρυθεί η Ομοσπονδία. Πρωτοστάτης σε αυτή την “κίνηση” ήταν ο δικηγόρος Νίκος Σπηλιόπουλος, τον οποίο έφερε σε επαφή με την Σωσώ Κυριακίδη ο κοινός φίλος τους Μανώλης Μανουσάκης.

Μέχρι το 1968 ο ΟΜΚ δεν είχε μόνιμα “στέκι” και έκανε τα τουρνουά του σε διάφορες αίθουσες κατά περίπτωση. Κάποια στιγμή, το 1969, το Κηφίσια μεταστεγάστηκε στον 6^ο και 7^ο όροφο στην οδό Ακαδημίας 32 και μάλιστα μετονομάστηκε σε **“Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ” (ΟΑΜ)**, αφού δεν είχε πλέον σχέση με την Κηφισιά. Από το 1993 το Κηφίσια άλλαξε στέγη για να πάει στο Χαλάνδρι (Αίαντος 4) όπου και συνεργάστηκε με την Λέσχη Επισημόνων (ΛΕ). Στη συνέχεια, κατέληξε στο Μαρούσι, Ιπποκράτους 6-8, όπου λειτουργεί μέχρι σήμερα.

Ο Όμιλος Αντισφαιρίσης Αθηνών (ΟΑΑ)

Ο γνωστός εφοπλιστής Μάρκος Νομικός και πρώτος πρόεδρος της ΕΟΜ, αφού ίδρυσε το τμήμα αγωνιστικού μπριτζ στον ΟΑΑ (Όμιλος Αντισφαιρίσεως Αθηνών), εν συνεχεία έγραψε ως αθλητές στον ΟΑΑ πολλούς από τους υπαλλήλους του! Έτσι, το 3^ο σωματείο αγωνιστικού μπριτζ ήταν πλέον γεγονός.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι όταν είχε καλοκαιρία, εκτός του ότι οι τακτικές ημερίδες του ΟΑΑ γίνονταν πάνω στο γκαζόν, όπως επίσης και ορισμένοι τελικοί πανελληνίων πρωταθλημάτων της ΕΟΜ. Αυτά γίνονταν από ιδρύσεως του τμήματος μπριτζ του ΟΑΑ, μέχρι περίπου το 1975.

Η Αθηναϊκή Λέσχη

Η Αθηναϊκή Λέσχη είναι μια λέσχη αγγλικού τύπου, η οποία ιδρύθηκε το 1875 και ευρίσκεται σε ιδιόκτητο οκταόροφο κτίριο στην οδό Πανεπιστημίου 11. Παλιότερα, απαγορευόταν η είσοδος στις γυναίκες. Μέλη της ήταν από πρωθυπουργοί έως στρατηγοί, όπως π.χ. Γεώργιος Ράλλης, Κωνσταντίνος Καραμανλής, Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, Σοφοκλής Βενιζέλος.

Το μόνο χαρτοπαίγνιο που επιτρέπεται είναι το μπριτζ που παίζεται κυρίως στον 6^ο όροφο. Ο συγγραφέας έκανε μαθήματα σε γκρουπ αρχαρίων γύρω στο 1980.

Η Αθηναϊκή Λέσχη, από ιδρύσεως ΕΟΜ μέχρι περίπου τα μέσα της δεκαετίας του '80, ήταν μέλος της ΕΟΜ, διατηρούσε τμήμα μπριτζ και πολλές φορές μάλιστα κατέβαζε και ομάδες ή ζεύγη σε πανελλήνια πρωταθλήματα. Δεν επιτρεπόταν η είσοδος σε μη μέλη της λέσχης, οπότε οι μπριτζέρ της αν ήθελαν να παίξουν αγωνιστικό μπριτζ θα έπρεπε να “καταφύγουν” σε κάποιο άλλο σωματείο της ΕΟΜ. Έτσι όμως η κίνηση σιγά σιγά μειωνόταν, μέχρι την οριστική διαγραφή της λέσχης από την δύναμη της ΕΟΜ, γύρω στο 1985.

Η Ελληνική Ομοσπονδία Μπριτζ (ΕΟΜ)

Η Ελληνική Ομοσπονδία Μπριτζ ιδρύθηκε το 1965, αμέσως μετά την ίδρυση του ΟΜΚ (ΟΑΜ), για να αποτελέσει το συντονιστικό όργανο για τα γενικά θέματα του αγωνιστικού μπριτζ όπως είναι η διάδοση, η οργάνωση πανελληνίων πρωταθλημάτων, ο καταρτισμός της Εθνικής ομάδας, η εκπόνηση των διαφόρων κανονισμών του αθλήματος, ο συντονισμός διαφόρων επιτροπών όπως είναι οι επιτροπές διαιτησίας, εθνικών ομάδων, οργάνωσης αγώνων κ.λπ.

Τα πρώτα πανελλήνια πρωταθλήματα

Το πρώτο πανελλήνιο πρωτάθλημα ζευγών έγινε το 1965 που το κέρδισαν οι Γιαλιράκης-Καρλαύτης.

Το δεύτερο πανελλήνιο πρωτάθλημα ζευγών έγινε το 1966. Συμμετείχαν μεταξύ άλλων και οι Αθανασόπουλος (Σούλης)-Ρίπκιν, Γιαλιράκης-Καρλαύτης, Τουχτιδής-Μενεγάκης, Ρούσσοσ-Ζλάτκος και Δελούκα-Πουρνάρα (με επιφύλαξη).

Το πρώτο πανελλήνιο πρωτάθλημα ομάδων έγινε το 1966 και το κέρδισαν οι Γιαλιράκης-Καρλαύτης και Φ. Δελούκα - Σ. Κυριακίδη.

Το δεύτερο πανελλήνιο πρωτάθλημα ομάδων έγινε το 1967 και το κέρδισαν οι Ρούσσοσ-Ζλάτκος και Ρέππας-Κυριαζής (και άλλος ένας, 5άδα). Η συμμετοχή ήταν γύρω στα 10 τραπεζία.

Οι πρώτες διεθνείς ελληνικές συμμετοχές

Οι πρώτες διεθνείς συμμετοχές ήταν οι εξής:

✓ **1966** – Παγκόσμιο πρωτάθλημα ζευγών στο Άμστερνταμ (1^η αποστολή ζευγών). Ζλάτκος-Ρούσσοσ, Γιαλιράκης-Καρλαύτης.

Μαζί τους ως συνοδός ήταν και ο τότε πρόεδρος της ΕΟΜ Μάρκος Νομικός (ο γνωστός μεγαλοεφοπλιστής) ο οποίος έπαιζε τάβλι προς 1.000 δολάρια τον πόντο με τον Tobias Stone, διάσημο αμερικανό μπριτζέρ αλλά και... ταβλαδόρο. Ο Μ. Νομικός επίσης έπαιζε τάβλι και με τον Stayman. Κάποια στιγμή ο Νομικός έκανε δώρο ένα πανέμορφο τάβλι στον Νίκο Σπηλιόπουλο (ο συγγραφέας του παρόντος έχει παίξει με αυτό το τάβλι).

✓ **1967** – 26^{οι} Πανευρωπαϊκοί αγώνες ομάδων στο Δουβλίνο (1^η αποστολή εθνικής ομάδας). Γιαλιράκης-Καρλαύτης, Ζλάτκος-Ρούσσοσ, Σουλτανάκης-Βιτιάδης.

Για περισσότερα βλ. στο τέλος του βιβλίου, στις εθνικές ομάδες.

✓ **1969** – Πανευρωπαϊκοί αγώνες ομάδων γυναικών στο Όσλο. Μαρία Αθανασιάδου – Ντόρα Μπαλή – Φούλα Δελούκα – Ελένη Ουράνη – Ελένη Πουρνάρα.

1971 - 1976 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Η δετία αυτή χαρακτηρίστηκε από τις προσπάθειες όλων για ανάπτυξη και διάδοση. Οι άξονες ήταν οι εξής:

- α) Η οργάνωση του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος ομάδων 1971 (βλ. σχετικό εδάφιο)
- β) Το πραξικόπημα
- γ) Η λειτουργία του εντευκτηρίου νέων της ΕΛΠΑ (βλ. σχετικό εδάφιο)
- δ) Η ίδρυση και η ανάπτυξη του ΟΑΜΘεσσαλονίκης (βλ. σχετικό εδάφιο)
- ε) Η αναγνώριση από το Κράτος του μπριτζ ως πνευματικού αθλήματος το 1975.
- στ) Στέγαση της ΕΟΜ σε γραφείο

Η οργάνωση του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος ομάδων το 1971

Ένα από τα μεγαλύτερα γεγονότα της εποχής εκείνης ήταν η οργάνωση από την Ελλάδα του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος ομάδων. Παραδοσιακά, αυτό είναι το δεύτερο πιο ισχυρό πρωτάθλημα παγκοσμίως (το πρώτο είναι το Bermuda Bowl).

Αυτό το πρωτάθλημα λοιπόν διοργανώθηκε άψογα από την Ελλάδα το 1971, στο Ζάππειο Μέγαρο. Συμμετείχαν 22 ομάδες.

Η διοργάνωση ήταν η 2^η μεγαλύτερη διοργάνωση από ιδρύσεως της ΕΟΜ μέχρι σήμερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι έγινε πανστρατιά από τους Έλληνες παίκτες, οι οποίοι είτε προσέφεραν χρήματα είτε προσωπική εργασία αφιλοκερδώς. Η αείμνηστη συγγραφέας **Ελένη Ουράνη** (*) είχε προσφέρει αρκετά χρήματα. Δυστυχώς, αποβίωσε λίγους μήνες μετά από την διοργάνωση, σε ηλικία 75 ετών.

Πρόεδρος τότε της ΕΟΜ ήταν ο στρατηγός Γεώργιος Μπαϊρακτάρης, ο οποίος είχε καλές σχέσεις με την τότε κυβέρνηση, με αποτέλεσμα να μας παραχωρήσουν για τους αγώνες το Ζάππειο Μέγαρο. Επίσης, ο Κωνσταντίνος Κυριακός, ο οποίος ήταν τότε ο επίσημος διερμηνέας των Γ. Παπαδόπουλου και Στ. Παττακού, προσέφερε πολλές υπηρεσίες στην διοργάνωση.

Η κ. Θεοδοσία Κεσίσογλου μας έχει περιγράψει γλαφυρότατα την ευχαρίστηση που δοκίμασε όταν ήταν σημειώτρια στο τραπέζι του διαβόητου Μπενίτο Γκαρότσο. Σημειωτέον ότι η κ. Κεσίσογλου ήταν σημειώτρια “φουλ τάιμ” και μάλιστα εθελόντρια όπως λέει η ίδια

Το σήμα των αγώνων

---

* Η συγγραφέας και θεατρική κριτικός Ελένη Ουράνη (το γένος Νεγρεπόντη), που έγραφε με το ψευδώνυμο “Άλκης Θρύλος”, μαζί με τον σύζυγό της και ποιητή Κώστα Ουράνη, έχουν αφήσει ένα Κοινοφελές Λογοτεχνικό Ίδρυμα ως κληροδότημα υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών. Το ίδρυμα έχει δραστηριότητα (χρηματικές ενισχύσεις σε υποτροφίες, εκδόσεις κ.λπ.) ακόμη και μέχρι σήμερα.

(σ.σ.: εννοεί τόσο στον απογευματινό όσο και στον βραδινό αγώνα). Έτσι, το ελληνικό μπριτζ, χωρίς ακόμα να έχει αναγνωρισθεί από το Κράτος, απέδειξε ότι μπορεί να κατορθώσει τα ακατόρθωτα, αρκεί να υπάρχει ομοψυχία και μεράκι.

Το... πραξικόπημα

Το 1971, μετά την άψογη διοργάνωση του ευρωπαϊκού πρωταθλήματος που είχε κάνει το ελληνικό μπριτζ στο Ζάππειο Μέγαρο, ανέλαβε πρόεδρος της ΕΟΜ ο Νικόλαος Γουλανδρής, ο γνωστός μεγαλοεφοπλιστής που χρηματοδοτούσε τότε τον Ολυμπιακό στο ποδόσφαιρο. Όλοι περίμεναν ότι θα “έπεφτε” χρήμα στο μπριτζ, με ενδόμυχη σκέψη μήπως το μπριτζ θα μπορούσε να ανελιχθεί σε επαγγελματικό επίπεδο. Στα μέσα του 1974, ο Ν. Γουλανδρής, επιστρέφοντας από ένα επαγγελματικό του ταξίδι από την Ελβετία, βρήκε σχεδόν τα περισσότερα μέλη του ΔΣ παραιτημένα. Ο λόγος που προβλήθηκε από τους “πραξικοπηματίες” ήταν ότι ήταν πολύ νωρίς για να γίνει το μπριτζ επαγγελματικό, και ότι έπρεπε να γίνουν πρώτα νόμοι και κανονισμοί ώστε η οργάνωση και η πρόοδος του αθλήματος να γίνει σταδιακά. Ακόμη, μερικοί από αυτούς που είχαν βλέψεις για την εθνική ομάδα, προέβαλαν λόγους συστημάτων επιλογής των μελών της.

Κεντρικός μοχλός αυτής της “κίνησης” ήταν ο Ευάγγελος Γλυκής, κατ’ επάγγελμα λογιστής, ο οποίος, ενώ έγινε πρόεδρος, τα πήρε όλα επάνω του, δηλαδή οργάνωση αγώνων, εκπόνηση κανονισμών, λογιστήριο, οργάνωση διαιτησίας, μαθήματα αρχαρίων κ.λπ.. Ακόμα και όταν του έκοψαν και τα δύο πόδια λόγω σακχαροδιαβήτη, αυτός συνέχιζε... ακάθεκτος. Και όλα αυτά για μία ολόκληρη 10ετία.

Ε. Γλυκής

Τα “εντευκτήρια νέων” της ΕΛΠΑ

Ο Κώστας Κυριακός, φανατικός μπριτζέρ, ήταν γενικός διευθυντής της ΕΛΠΑ για πολλά χρόνια. Είχε μάλιστα εκατονταπλασιάσει τους συνδρομητές της κατά την διάρκεια της θητείας του. Έτσι, είχε αποκτήσει μεγάλη επιρροή στην τεράστια αυτή εταιρία, που αριθμούσε τότε γύρω στους 180.000 συνδρομητές.

Η ΕΛΠΑ είχε στην ιδιοκτησία της τον 1^ο όροφο ενός κτηρίου, στη διασταύρωση των οδών Πανεπιστημίου και Αμερικής, εμβαδού περίπου 300 τμ και διέθετε κλιματισμό, ηχομόνωση, γραφεία, κουζίνα, μπαρ, τηλεόραση, πιγκ-πογκ, σκάκι, κ.ά. Ήταν το ιδανικό μέρος για να παίζει κανείς μπριτζ, αλλά και γενικότερα να περνάει τον ελεύθερο χρόνο του.

Στα τέλη του 1972 ο χώρος ονομάστηκε “Εντευκτήρια Νέων της ΕΛΠΑ” και παραχωρήθηκε για αποκλειστική χρήση από “νέους” μέχρι 35 ετών. Παράλληλα, ιδρύθηκαν και δύο σωματεία, το ένα για μπριτζ και το άλλο για σκάκι.

Επί 8 περίπου χρόνια τα εντευκτήρια λειτουργούσαν κυριολεκτικά ως φυτώριο νέων. Εκείνη την εποχή γινόντουσαν ημερίδες μπριτζ με περίπου 8-10 τραπέζια. Το “Πρωτάθλημα ομάδων Χριστουγέννων” και το “Θερινό Ζευγών” συγκέντρωναν 20-22 τραπέζια, πολύ μεγάλο νούμερο για την εποχή εκείνη.

Στα τέλη του 1979 η λειτουργία των εντευκτηρίων δυστυχώς ανεστάλη οριστικά. Ο λόγος

της αναστολής της δραστηριότητας ήταν η αλαζονική συμπεριφορά 2-3 μελών απέναντι στην Διοίκηση της ΕΛΠΑ.

Ο Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Θεσσαλονίκης (ΟΑΜΘ)

Όπως προαναφέρθηκε, το 1971, οι άοκνες προσπάθειες του **Νικόλαου Ασμενιάδη** είχαν σαν αποτέλεσμα την ίδρυση του Ομίλου Αγωνιστικού Μπριτζ Θεσσαλονίκης (ΟΑΜΘ), με πρόεδρο για πολλά χρόνια τον ίδιο. Το σωματείο αυτό, από τότε μέχρι σήμερα, αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο του αγωνιστικού μπριτζ στην Βόρεια Ελλάδα. Οι πιο γνωστοί παίκτες που υπήρχαν πριν και μετά την ίδρυση του ΟΑΜΘ ήταν οι Γεώργιος Κοτραδάκης, Αλέξανδρος Τουρπάλης, Γεώργιος Πουρλιώτης κ.ά.

Το κυριότερο πρόβλημα που είχε ο ΟΑΜΘ ήταν η στέγη. Οι Θεσσαλονικείς, τα πρώτα (μετά το 1971) χρόνια ήταν... νομάδες. Οι αγώνες γινόντουσαν σε ξενοδοχεία όπως στο Μεντιτερανέ και στο Παλλάς, εν συνεχεία δε στο Καψής. Μετά από 6 χρόνια, το 1978, καταλήγουν στα εντευκτήρια της οδού Προξένου Κορομηλά 51 όπου μένουν για 16 χρόνια, μέχρι το 1994. Στη συνέχεια και μέχρι σήμερα, η στέγη του ΟΑΜΘ βρίσκεται στην οδό Μαντώ Μαυρογένους 4, στην έξοδο της πόλης προς την Χαλκιδική.

Λίγα χρόνια μετά την ίδρυση του ΟΑΜΘ εμφανίστηκαν περίπου 10 νέοι, όλοι φοιτητές. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Νικόλαος Παπαχατζής. Μετά από 1-2 χρόνια εμφανίστηκαν και οι **Αλέκος Αθανασιάδης** και **Αγαμέμνων Τριχόπουλος (σ.σ.: master)**, που έμελλε να είναι για πάρα πολλά χρόνια οι στυλοβάτες του σωματείου σε όλα σχεδόν τα οργανωτικά θέματα. Εδώ, θα ήταν σοβαρή παράλειψη εάν δεν αναφέραμε και τον αείμνηστο **Μίμη Περαχιά** (σ.σ.: κατά κόσμον “θείος”), ο οποίος όχι μόνο ήταν για αρκετά χρόνια αντιπρόεδρος της ΕΟΜ, αλλά πολλές φορές είχε εξυπηρετήσει οικονομικά τόσο τον ΟΑΜΘ όσο και την ΕΟΜ, σε χαλεπούς οικονομικά καιρούς.

Ασυνήθιστη είναι η δημοσιογραφική δραστηριότητα που επέδειξαν οι Θεσσαλονικείς με κεντρικό πυρήνα τον **Γεώργιο Πουρλιώτη**. Επί σειράν ετών συντηρούσαν εβδομαδιαίες ή και ημερήσιες στήλες με ειδήσεις, προβλήματα, νέα κ.λπ., σε εξέχουσες τοπικές εφημερίδες, πολιτικές ή αθλητικές. Ακόμη, πρέπει να αναφερθεί το μεταφραστικό έργο που έκανε ο Νικόλαος Ασμενιάδης. Τελειώνοντας, πρέπει να τονιστεί ότι τα τελευταία χρόνια φαίνεται ότι η Θεσσαλονίκη, τεχνικά μιλώντας, έχει εμφανίσει μία σοβαρή άνοδο στο πρωταθλητικό επίπεδο.

A. Αθανασιάδης

A. Τριχόπουλος

Η αναγνώριση από το Κράτος

Η 10ετία του '70 σηματοδεύτηκε με την μεγαλύτερη επιτυχία του Ελληνικού μπριτζ, που ήταν η αναγνώριση από το Κράτος ως πνευματικό άθλημα και η υπαγωγή του στην Γενική Γραμ-

ματεία Αθλητισμού (ΓΓΑ), πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα αφ' ενός το κύρος που απέκτησε χαρακτηριζόμενο ως πνευματικό άθλημα, αφ' ετέρου δε την κρατική οικονομική επιχορήγηση, πράγμα που ενίσχυσε αφάνταστα την ΕΟΜ αφού τώρα πια μπορούσε να έχει γραφεία και υπάλληλο. Τα πρώτα γραφεία της ΕΟΜ στεγάστηκαν στην οδό Ευριπίδου 6, κοντά στην πλατεία Κλαυθμώνος.

Σε σχετική συνέντευξή του στον συγγραφέα, ο Γεώργιος Ράλλης αφηγείται:

«Το 1975 ήμουν υπουργός Προεδρίας Κυβερνήσεως, όταν ο γνωστός μου δικηγόρος κ. Δημήτριος Παπασταύρου, Γενικός Γραμματέας της ΕΟΜ, μου ζήτησε να υπογράψω διάταγμα με το οποίο το αγωνιστικό μπριτζ θα αναγνωρίζονταν ως πνευματικό άθλημα. Όταν διάστασα, μου είπε ότι η αναγνώριση αυτή είχε γίνει από πολλά ευρωπαϊκά κράτη και υπήρχε μάλιστα η σκέψη να αναγνωριστεί ως Ολυμπιακό άθλημα. Όταν παρουσίασα το προεδρικό διάταγμα στον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας αείμνηστο Κωνσταντίνο Τσάτσο προς υπογραφή, αντιμετώπισα στην αρχή την άρνησή του, δέχτηκε όμως να θέσει την υπογραφή του όταν του εξήγησα ότι το αγωνιστικό μπριτζ δεν παιζόταν με χρήματα και ότι ήταν πράγματι μια πνευματική άσκηση παρόμοια με το σκάκι. Με τη διαφορά ότι δεν παιζόταν με πόνια αλλά με παιγνιόχαρτα, ενώ είχε έναντι του ζατρκιού το πλεονέκτημα να μην είναι απομονωτικού χαρακτήρα όπως εκείνο».

Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι μέχρι το 1975, που έγινε η αναγνώριση από το Κράτος, το μπριτζ είχε διάφορα προβλήματα με την αστυνομία, διότι οι αστυνομικοί του τμήματος ηθών και λεσχών νόμιζαν ότι τα σωματεία ελέγχονται σύμφωνα με τον “νόμο περί ηθών και λεσχών”. Με την αναγνώριση όμως από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (ΓΓΑ), ως δια μαγείας εξαφανίστηκαν οριστικά οι ενοχλήσεις, αφού πια οι αστυνομικοί πείσθηκαν ότι πρόκειται περί πνευματικού σπορ και όχι περί τζόγου και χαρτοπαιξίας, βλέποντας βέβαια και τον σχετικό νόμο.

Στέγαση των γραφείων της ΕΟΜ

Ε. Χαρμπούρη

Από τις πρώτες ενέργειες που έγιναν αμέσως μετά από την αναγνώριση του μπριτζ από το Κράτος το 1975, πράγμα που άλλαξε τελείως την οικονομική κατάσταση της ΕΟΜ, ήταν η ενοικίαση γραφείων για να στεγαστεί η ΕΟΜ. Πρόεδρος τότε ήταν ο Ευάγγελος Γλυκής. Πιο πριν, η ΕΟΜ ήταν χωρίς μόνιμη στέγη. Τα γραφεία, που ενοικιάστηκαν με πολύ ευνοϊκό ενοίκιο, ήταν ιδιοκτησία του αδελφού του **Γεωργίου Χαρμπούρη**, ο οποίος αγαπούσε το μπριτζ και απεβίωσε σε ηλικία 95 ετών παίζοντας μπριτζ μέχρι τέλους. Σύζυγός του ήταν η **Έλλη Χαρμπούρη** η οποία έπαιζε τακτικότερα αγωνιστικό μπριτζ μέχρι το 2010, όντας 100 ετών ακριβώς και σε πλήρη διαύγεια!

Τα γραφεία που ενοικιάστηκαν ήταν περίπου 60 τ.μ. και ευρίσκονταν στον 1^ο όροφο της οδού Ευριπίδου αρ. 6 (πλησίον της πλατείας Κλαυθμώνος).

1977 - 1986 Η ΩΡΙΜΑΝΣΗ

Κατά τη 10ετία αυτή το ελληνικό μπριτζ ωρίμασε. Ωρίμασε και αναπτύχθηκε. Πιο συγκεκριμένα, άρχισαν δειλά - δειλά να γίνονται μαθήματα αρχαρίων, το πρωταθλητικό επίπεδο ανέβηκε, η διαιτησία οργανώθηκε και έγινε πιο επαγγελματική.

Μαθήματα αρχαρίων

Μέχρι τώρα, καμία σοβαρή προσπάθεια δεν είχε γίνει από πλευράς ΕΟΜ στον τομέα της εκπαίδευσης. Οργανωμένα μαθήματα για αρχαρίους δεν είχαν γίνει ακόμα. Προφανώς, η αιτία ήταν ότι δεν υπήρχαν χρήματα. Έτσι, χάρη σε ερασιτεχνικές προσπάθειες σχηματίζονταν γκρουπάκια αρχαρίων εδώ κι εκεί. Ο **Αλέξανδρος Λαμπρινός** ήταν ένας από τους πρώτους δωρεάν δασκάλους, όπως και ο **Παναγιώτης Κανναβός**, οι οποίοι δίδασκαν στα εντευκτήρια νέων της ΕΛΠΑ γύρω στο 1978. Όταν όμως αναγνωρίστηκε το αγωνιστικό μπριτζ από το Κράτος, και άρχισε από το 1976 η επιχορήγηση από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, φάνηκε ότι το άθλημα είχε αρχίσει να αποκτά γερές ρίζες και να διαδίδεται. Έτσι, η ΕΟΜ κάλυψε όλα τα έξοδα κινήσεως στον **Ιωάννη Κομνηνό** για να πάει να διδάξει χωρίς αμοιβή στην Καλαμάτα και εν συνεχεία στο φρεσκοϊδρυθέν σωματείο στα Άσπρα Σπίτια Βοιωτίας. Παράλληλα, ο **Ιωάννης Μηλιτσόπουλος** στην περίοδο αυτή δίδαξε με μικρή αμοιβή στην Αθηναϊκή Λέσχη (1978), στον Όμιλο Αντισφαιρίσεως Αθηνών (1979) και στον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο (1979-1980).

Άνοδος επιπέδου

Μέχρι το 1979, το θεωρητικό επίπεδο δεν ήταν καθόλου ανεπτυγμένο στην Ελλάδα. Όλοι έπαιζαν 4φυλλα ανοίγματα στην αγορά και “μεγάλο θέλω” στην άμυνα. Συμβάσεις έπαιζαν ελάχιστες, κυρίως διχρωμίες. Ούτε καν τράνσφερ σε άνοιγμα 1ΧΑ δεν έπαιζαν. Τότε επανεμφανίστηκε ο **Στυλιανός Τουχτίδης**, ο οποίος έπαιζε μπριτζ στην Αθήνα, 10 χρόνια νωρίτερα. Κατά το 1970 είχε πάει για σπουδές στην Καλιφόρνια, πλην όμως ήδη τον είχε απορροφήσει το μπριτζ. Γνώριζε και έκανε παρέα στην Αμερική με πολλούς από τους τότε Αμερικανούς πρωταθλητές, όπως π.χ. τον Mike Passel, τον Michael Smolen (με την γνωστή ομώνυμη σύμβασή του), τον Paul Ivaska, τον Richard Walsh (με την πασίγνωστη ομώνυμη σύμβασή του), τον Kit Woolsey (με την επίσης πασίγνωστη ομώνυμη σύμβαση) κ.λπ.

Στ. Τουχτίδης

Το 1979 επέστρεψε στην Ελλάδα και έμεινε για ενάμιση χρόνο, μεταλαμπαδεύοντας παράλληλα τις πολύτιμες γνώσεις του στους Έλληνες μπριτζέρ. Στο διάστημα του ενάμιση χρόνου έκανε δωρεάν προπονήσεις σε ένα γκρουπ προχωρημένων γυναικών, όπως επίσης το ίδιο και στους άνδρες. Κατά τις προπονήσεις αυτές πάντα μοίραζε σημειώσεις, τις οποίες διέσωσε όλες ο συγγραφέας του παρόντος. Εδώ πρέπει να τονισθεί ότι, μετά από 3-4 χρόνια, η συντριπτική πλειονότητα των καλών Ελλήνων παικτών είχε προσαρμοσθεί στο σύστημα του Τουχτίδη (που δεν ήταν άλλο από το West Coast Scientific), το οποίο πε-

ριλάμβανε 5φυλλα μαζέρ με φόρσινγκ απάντηση 1ΧΑ, 2Χ1 φόρσινγκ για μανς, inverted minor, new minor forcing κ.λπ.

Αμειβόμενη διαιτησία

Από τα πρώτα χρόνια που ακολούθησαν την ίδρυση της ΕΟΜ, η διαιτησία ήταν στηριγμένη σε τελείως ερασιτεχνικό επίπεδο. Αυτό βέβαια ήταν φυσικό αφού δεν υπήρχαν χρήματα. Για να διεκπεραιώσει κανείς όλες τις εργασίες του διαιτητή, θα έπρεπε να κάνει χίλιες δυο δουλειές, όπως είναι να πάρει τις συμμετοχές, να βγάλει τα αποτελέσματα, να υπολογίσει τα τρέχοντα αποτελέσματα του δημέρου, να υπολογίσει τα απονεμόμενα μάστερ πόνιτς κ.λπ., και όλα αυτά χωρίς κομπιούτερ. Επί πλέον θα έπρεπε να γνωρίζει όλους τους κανονισμούς, Παγκόσμιους και Ελληνικούς, να επιλύσει τυχόν διαφορές μεταξύ των παικτών, και να αντιμετωπίσει στο τέλος και κριτική είτε καλόβουλη είτε κακόβουλη.

Όταν τώρα βρισκόταν κάποιος να “κάνει τον διαιτητή”, επόμενο ήταν να αποκτά ένα είδος δυνάμεως και εξουσίας, αφού οποτεδήποτε παρουσιαζόταν μία δύσκολη περίπτωση, ο ερασιτέχνης διαιτητής είχε πρόχειρη την απάντηση “άμα δεν σας αρέσει, να έρθετε εσείς να κάνετε τον διαιτητή”.

Αμέσως μετά την αναγνώριση του μπριτζ ως αθλήματος το 1975, άρχισε η οικονομική επιδότηση από το Κράτος (ΓΓΑ), οπότε τα οικονομικά της ΕΟΜ και κατ’ επέκταση των σωματείων, κάπως έφτιαξαν. Έτσι, άρχισαν οι διαιτητές να αμείβονται. Ο πρώτος διαιτητής επ’ αμοιβή ήταν ο Π.Γεροντόπουλος στα εντευκτήρια νέων της ΕΛΠΑ, γύρω στο 1976. Το 1979 οι Ι.Μηλιτσόπουλος και Π.Κανναβός ανέλαβαν ως αμειβόμενοι διαιτητές στον ΟΑΜ (Κηφισία), όταν πρόεδρος ήταν ο Γ.Ρούσσοσ. Το παράδειγμα ακολούθησαν σύντομα και άλλα σωματεία που άρχισαν να χρησιμοποιούν αμειβόμενους διαιτητές.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ανέβει ποιοτικά η διαιτησία αφού ο διαιτητής την έβλεπε σαν επάγγελμα, με όλα τα επακόλουθα. Έτσι, φρόντιζε να μελετά τους κανονισμούς, να υπολογίζει προσεκτικά τα αποτελέσματα, να είναι αντικειμενικός στις αποφάσεις του, να αντιμετωπίζει αγόγγυστα την κριτική, να προωθεί τις τυχόν εφέσεις χωρίς καθυστέρηση, να σταματήσει το “αν δεν σας αρέσει”, κ.λπ.

Η χρυσή αγωνιστική Ζετία

Η Ζετία που ακολούθησε το 1987, μπορεί να χαρακτηριστεί ως η χρυσή εποχή από πλευράς διεθνών επιτυχιών.

Το 1987 ήρθε η πρώτη επιτυχία τα ζεύγη Νέων της ΕΟΚ που έγιναν στο Παρίσι. Οι νέοι μας, Αθανάσιος Καπαγιαννίδης και Σπυρίδων Λιαράκος, πέτυχαν την 1^η νίκη.

Την επόμενη χρονιά, το 1988, κατακτήθηκε η 5^η θέση στην 8^η Ολυμπιάδα μπριτζ που έγινε στην Βενετία. Η σύνθεση της ομάδας ήταν: Λουκάς Ζώτος, Αλέξανδρος Λαμπρινός, Γεώργιος Καρλαύτης, Παναγιώτης Κανναβός, Ευάγγελος Νάρτης και Μισέλ Έιντι.

Και εδώ ήλθε το αποκορύφωμα. Η Εθνική μας ομάδα ήρθε 4^η στο Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ομάδων το 1989 στο Τουρκου της Φινλανδίας, επί 25 συμμετεχουσών ομάδων. Η σύνθεση της ομάδας ήταν: Γεώργιος Χνάρης, Διονύσιος Γιαννούτσος, Γεώργιος Γοργιάς, Σπυρίδων Κουτσούκος, Λουκάς Ζώτος, Αλέξανδρος Λαμπρινός και μη παίζων αρχηγός ο Δημήτριος Γιαλιράκης.

Αναμφίβολα, αυτή ήταν η πιο μεγάλη αγωνιστική επιτυχία του ελληνικού αγωνιστικού μπριτζ.

Το περιοδικό της ΕΟΜ

Είχαν γίνει κατά καιρούς διάφορες προσπάθειες προκειμένου να υπάρξει ένα περιοδικό του μπριτζ. Το πρώτο περιοδικό της ΕΟΜ ξεκίνησε το 1966, με αρχισυντάκτη κ.λπ. τον Νικόλαο Σπηλιόπουλο, ο οποίος ήταν και ο ουσιαστικός εκδότης. Ξεκίνησε φιλόδοξα, με μηνιαία κυκλοφορία και με τίτλο «Ελληνική επιθεώρηση του Μπριτζ». Δυστυχώς, μετά από σχεδόν 2 χρόνια, ελλείπει πόρων, διακόπηκε η έκδοσή του.

Από τότε έγιναν διάφορες προτάσεις περί εκδόσεως μηνιαίου ή διμηνιαίου περιοδικού είτε από την ΕΟΜ είτε από ιδιώτες αλλά είχαν όλες την ίδια τύχη.

Ο κοινός και σοβαρότερος λόγος για τον οποίο αποτύγχαναν οι προσπάθειες ήταν το υψηλό κόστος παραγωγής, δεδομένου ότι έπρεπε να ξοδεύονται χρήματα για φωτοστοιχειοθεσία, σελιδοποίηση, δημιουργικό κ.λπ.

Μετά την διοργάνωση των αγώνων της ΕΟΚ, το 1991, έμεινε στην ΕΟΜ κάποιος μηχανογραφικός εξοπλισμός, οπότε με αγορά λίγου πρόσθετου ηλεκτρονικού υλικού η ΕΟΜ ισχυροποιήθηκε μηχανογραφικά. Εν τω μεταξύ, ο Γιάννης Μηλιτσόπουλος, ως διευθυντής τότε των γραφείων της ΕΟΜ, συγκέντρωσε σταδιακά από το 1992 μέχρι το 1993 700 περίπου διευθύνσεις αθλητών της ΕΟΜ (τη στιγμή που δεν υπήρχαν παραπάνω από 30), ώστε να πηγαίνει το περιοδικό στο σπίτι τους.

Έτσι λοιπόν, δημιουργήθηκαν σιγά-σιγά, οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση του περιοδικού της ΕΟΜ και τον Νοέμβριο του 1993 ο Γιάννης Μηλιτσόπουλος, με συνεργάτη τον Θανάση Ματζιάρη, πρότειναν στο τότε ΔΣ (πρόεδρος ήταν ο Η. Σκαλαίος) την έκδοση 2μη-

νιαίου περιοδικού από την ΕΟΜ, που θα πήγαινε στα σπίτια όλων των μπριτζέρ και μάλιστα δωρεάν, με πολύ χαμηλό κόστος εκτύπωσης και αποστολής. Η πρόταση έγινε δεκτή από το ΔΣ, το περιοδικό της ΕΟΜ κυκλοφόρησε με τίτλο “το μπριτζ” και από τότε συνεχίζει να εκδίδεται ανελλιπώς. Το 100στό τεύχος του περιοδικού της ΕΟΜ εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2011.

Η επετηρίδα της ΕΟΜ

Το 1987 έγινε μια προσπάθεια να υπάρξει ένα έντυπο το οποίο να περιέχει την ετήσια “φωτογραφία” της δραστηριότητας της ΕΟΜ, δηλαδή συνθέσεις ΔΣ, Επιτροπών, Διαιτητών, Πρωταθλητών, Δασκάλων κ.λπ. Ακόμη, αλφαβητικούς ή κατά κατηγορία καταλόγων με μάλιστα πόιντς, κανονισμών, συμβάσεων κ.λπ.

Η προσπάθεια συνεχίστηκε και την επόμενη φορά, αλλά... μέχρι εκεί. Και ο λόγος ήταν ότι για να γίνει κάτι σωστό θα έπρεπε να ξοδευτούν χρήματα για φωτοστοιχειοθεσία, σελιδοποίηση κ.λπ.

Στις αρχές του 1993, η ΕΟΜ είχε ήδη εξοπλισθεί με μηχανογράφηση με υλικό που είτε είχε μείνει από την οργάνωση των αγώνων της ΕΟΚ είτε είχε αγοραστεί ως συμπληρωματικό υλικό. Ο Γιάννης Μηλιτσόπουλος, τότε διευθυντής των γραφείων της ΕΟΜ, με συνεργάτη τον Θανάση Ματζιάρη, πρότειναν στο ΔΣ της ΕΟΜ την έκδοση σε τακτική βάση της επετηρίδας του ελληνικού μπριτζ. Τόνισαν δε ότι το κόστος του δημιουργικού, σελιδοποίησεως και φωτοστοιχειοθεσίας θα ήταν μηδενικό, αφού θα γίνονταν από τους προαναφερθέντες υπαλλήλους. Η πρόταση έγινε δεκτή και από τότε η “επετηρίδα του ελληνικού μπριτζ” εκδίδεται κάθε χρόνο ανελλιπώς επί 18 χρόνια.

Μεταστέγαση των γραφείων της ΕΟΜ

Τα γραφεία της ΕΟΜ, μετά από 10 χρόνια, κατέστησαν ανεπαρκή ως προς τον χώρο και στα τέλη του 1990 αναγκάστηκε το ΔΣ να μεταστεγαστεί και να πάει στην οδό Αντήνορος 13 (κοντά στο ξενοδοχείο Κάραβελ) σε ένα διαμέρισμα 100 τ.μ. Πρόεδρος τότε ήταν ο Σπυρίδων Κατωπόδης.

Η διοργάνωση της Ολυμπιάδας 1996

Την 10^η Ολυμπιάδα Μπριτζ του 1996 την οργάνωσε η ΕΟΜ στο ξενοδοχείο Rodos Palace στη Ρόδο. Ήταν η μεγαλύτερη διοργάνωση της ΕΟΜ από ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα. Τουλάχιστον 2.000 άνθρωποι (παίκτες, αρχηγοί, προπονητές, δημοσιογράφοι, θεατές κ.λπ.) μαζεύτηκαν σε ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία ενός από τα ωραιότερα νησιά μας, για να περάσουν μερικές από τις ωραιότερες ημέρες της ζωής τους.

Η διοργάνωση του πρωταθλήματος της ΕΟΚ 1991

Η 3^η από πλευράς σπουδαιότητας διοργάνωση της ΕΟΜ από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, έλαβε χώρα στο ξενοδοχειακό συγκρότημα “Αστέρας Βουλιαγμένης”. Ήταν τότε 12 κράτη.

Αγορά ιδιόκτητων γραφείων της ΕΟΜ – μεταστέγαση

Για την οργάνωση της Ολυμπιάδας του 1996, υπήρξαν ορισμένες χορηγίες. Η σημαντικότερη όλων ήταν αυτή της Alpha Bank (τότε Πίστewς), αποτελούμενη από 20.000.000 δραχμές. Για την χορηγία αυτή συνέβαλλε ουσιαστικά ο γνωστός επιχειρηματίας **Νικόλαος Κούρος**, μεγαλομέτοχος της τράπεζας.

Τελικά, το ποσόν αυτό παρέμεινε ως πλεόνασμα από την διοργάνωση της Ολυμπιάδας και αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί για την αγορά ιδιόκτητων γραφείων. Έτσι, την άνοιξη του 1997, επί προεδρίας Ευάγγελου Νάρτη, αγοράστηκε το διαμέρισμα 125 τμ στην οδό Φειδιππίδου 30, 1^{ος} όροφος, στους Αμπελόκηπους, αντί 23.000.000 δραχμών, όπου και στεγάστηκαν οριστικά τα γραφεία της ΕΟΜ.

N.Κούρος

Η οργάνωση του Παγκόσμιου Ατομικού το 2000

Το 2000, στο Ζάππειο Μέγαρο, η ΕΟΜ οργάνωσε το παγκόσμιο ατομικό πρωτάθλημα. Ήταν η 4^η σπουδαιότερη διοργάνωση της ΕΟΜ από την ίδρυσή της. Στους αγώνες αυτούς συμμετείχαν κατόπιν προσκλήσεως της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας 100 παίκτες απ' όλο τον κόσμο, εκ των οποίων 52 στην κατηγορία όπεν, 28 στην κατηγορία γυναικών και 20 στην κατηγορία των νέων. Η Ελλάδα, ως διοργανώτρια χώρα είχε δικαίωμα να “καλέσει” μερικούς Έλληνες παίκτες και έτσι συμμετείχε με 2 παίκτες στην όπεν (Λ. Ζώτος, Α. Καπαγιαννίδης), 1 παίκτρια στις γυναίκες (Μ. Βλαχάκη) και 1 νέο (Μ. Καραμανλής). Ο νεαρός Μίλτος, 19 χρονών τότε, ήρθε 1^{ος} μεταξύ 20 στην κατηγορία των νέων. Αξιοσημείωτη ήταν και η επίδοση του Λ. Ζώτου που τερμάτισε 17^{ος} στους 52, αφήνοντας πίσω του βαρύγδουπα ονόματα του παγκόσμιου μπριτζ.

I. Μηλιτσόπουλος

Σημείωση σύνταξης: Το παραπάνω άρθρο αποτελεί απόσπασμα από την έκδοση του Γιάννη Μηλιτσόπουλου «Η Ιστορία του Ελληνικού Μπριτζ» και δημοσιεύεται με την άδεια του συγγραφέα. Οι απόψεις και οι αφηγήσεις του συγγραφέα εκφράζουν αποκλειστικά την προσωπική του γνώμη και τις προσωπικές του εμπειρίες.

Οι Πρόεδροι της ΕΟΜ

Μάρκος Νομικός (1965-1968)
Νικόλαος Σπηλιόπουλος (1968-1968)
Γεώργιος Μπαϊρακτάρης (1968-1972)
Νικόλαος Γουλανδρής (1972-1974)
Ευάγγελος Γλυκής (1974-1984)
Μιχαήλ Ζέης (1984-1985)
Ιωάννης Φακίδης (1985-1987)
Σπυρίδων Κατωπόδης (1987-1990)
Ευάγγελος Κουλουμπής (1990-1991)
Ηλίας Σκαλαίος (1991-1994)
Νικόλαος Καραμανλής (1994-1996)
Ευάγγελος Νάρτης (1996-1998)
Γεώργιος Καρλαύτης (1998-2002)
Σπυρίδων Κουτρούμπας (2002-2007)
Ιωάννης Κούμενος (2007-2010)
Αναστάσιος Φράγκος (2010-2010)
Διογένης Χαρλαύτης (2010-2012)
Αλέξανδρος Αθανασιάδης (2012 έως σήμερα)

Οι διεθνείς διακρίσεις

Οι μεγαλύτερες διακρίσεις των Εθνικών Αποστολών στην ιστορία του Ελληνικού Μπριτζ (μέχρι 10^η θέση σε Πανευρωπαϊκά, Παγκόσμια πρωταθλήματα και Ολυμπιάδες, μέχρι 3^η θέση σε άλλες σημαντικές επίσημες διοργανώσεις):

1984

4^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ζευγών Όπεν, στο Μονακό.
Ζεύγος: Ι. Μανωλάς – Ν. Παπαχατζής.

1987

9^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Όπεν, στο Μπράιτον Αγγλίας.
Ομάδα: Δ. Γιαννούτσος – Γ. Χνάρης, Λ. Ζώτος – Α. Λαμπρινός, Π. Κανναβός – Γ. Καρλαύτης, ηρς Σ. Κατωπόδης, προπ. Ι. Κομνηνός.
1^η θέση στα ζεύγη Νέων της ΕΟΚ στο Φάλκενμπουργκ Ολλανδίας.
Ζεύγος: Α. Καπαγιαννίδης – Σ. Λιαράκος.

1988

5^η θέση στην Ολυμπιάδα Μπριτζ, στις ομάδες Όπεν, στην Βενετία Ιταλίας.
Ομάδα: Μ. Έιντι – Ε. Νάρτης, Λ. Ζώτος – Α. Λαμπρινός, Π. Κανναβός – Γ. Καρλαύτης, ηρς Σ. Μπομπολάκης, προπ. Ν. Παπαχατζής.
5^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Νέων στο Πλόβντιβ Βουλγαρίας.
Ομάδα: Π. Αγγελόπουλος – Σ. Νίνος, Β. Βιρβιδάκης – Μ. Βλαχάκη, Α. Καπαγιαννίδης – Σ. Λιαράκος, ηρς Κ. Καπαγιαννίδης, προπ. Ι. Κομνηνός.

1989

4^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Όπεν, στο Τούρκου Φιλανδίας.
Ομάδα: Δ. Γιαννούτσος – Γ. Χνάρης, Γ. Γοργιάς – Σ. Κουτσούκος, Λ. Ζώτος – Α. Λαμπρινός, ηρς Δ. Γιαλιράκης.
10^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Γυναικών, στο Τούρκου Φιλανδίας:
Ομάδα: Μ. Βαγιανού – Λ. Οικονόμου, Ε. Κατσαρέλη – Α. Λαϊνάκη, Σ. Λαμπρινού – Α. Σπηλιοπούλου, ηρς Ε. Χατζηδάκης.
1^η θέση η Εθνική Όπεν στο Μουντιαλίτο, στο Παλέρμο της Ιταλίας.
Ομάδα: Λ. Ζώτος – Α. Λαμπρινός, Π. Κανναβός – Γ. Καρλαύτης, ηρς Σ. Κατωπόδης.
3^η θέση στο Πρωτάθλημα Ομάδων Γυναικών χωρών της ΕΟΚ στην Οστάνδη του Βελγίου.

1991

1^η θέση στους αγώνες ομάδων Βετεράνων στο Πρωτάθλημα χωρών της ΕΟΚ στην Αθήνα.
3^η θέση στους αγώνες ζευγών Γυναικών στο Πρωτάθλημα χωρών της ΕΟΚ στην Αθήνα.

1993

2^η θέση στο Πρωτάθλημα χωρών ΕΟΚ Μικτών Ομάδων.

1994

6^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Μικτών Ομάδων, στη Βαρκελώνη Ισπανίας

1995

10^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Όπεν, στην Βιλαμούρα Πορτογαλίας.
Ομάδα: Δ. Γιαλιράκης – Μ. Μιχαλόπουλος, Λ. Ζώτος – Α. Λαμπρινός, Α. Καπαγιαννίδης – Σ. Λιαράκος, ηρς Κ. Καπαγιαννίδης.

2000

1^η θέση στο Παγκόσμιο Ατομικό Πρωτάθλημα Νέων, στην Αθήνα: Μίλτος Καραμανλής.

2001

10^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ομάδων Όπεν, στην Τενερίφη Ισπανίας.
Ομάδα: Λ. Ζώτος – Φ. Σκουλαρίκης, Α. Καπαγιαννίδης – Σ. Λιαράκος, Π. Κανναβός – Κ. Καπαγιαννίδης, ηρς Ι. Δαμίγος.

2004

7^η θέση στο Παγκόσμιο Ατομικό Πρωτάθλημα Νέων, στην Ν. Υόρκη ΗΠΑ: Β. Βρούστης.
9^η θέση στην Ολυμπιάδα Μπριτζ στις Γυναίκες, στην Κωνσταντινούπολη.
Ομάδα: Δ. Κανελλοπούλου – Λ. Οικονόμου, Α. Κυριακίδου – Λ. Μαμιδάκη, Σ. Λαμπρινού – Ε. Λιακοπούλου. ηρς Α. Καραμανλή, προπ. Λ. Ζώτος.

2010

1^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ζευγών Νέων, στην Οπατίγια Κροατίας.
Ζεύγος: Β. Βρούστης – Κ. Δοξιάδης.

2015

3^η θέση στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ομάδων Νέων, στην Οπατίγια Κροατίας.
Ι. Οικονομόπουλος (με διακρατική ομάδα).

ΤΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΟΜ

Οι νικητές των μεγάλων πρωταθλημάτων (αγώνες 1^{ης} βαθμίδας) της ΕΟΜ και του Διασυλλογικού πρωταθλήματος Ομάδων.

Σημείωση: Ορισμένα στοιχεία για τα παλαιότερα χρόνια (πριν το 1993) λείπουν ή δεν είναι εξακριβωμένα και γι' αυτό δεν παρατίθενται εδώ. Η συλλογή των στοιχείων έγινε με μεγάλη προσπάθεια, κυρίως από τον υπάλληλο της ΕΟΜ Ιγνάτιο Σουβατζή.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΟΜΑΔΩΝ

1966	Δελούκα Φ, Κυριακίδου Σ, Γιαλιράκης Δ, Καρλαύτης Γ
1967	Ζλάτκος Α, Ρούσσος Γ, Κυριαζής Α, Ρέπας Ε, Πολογιώργης Α
1968-1977	<i>Δεν υπάρχουν στοιχεία</i>
1978	Γιαλιράκης Δ, Γοργιάς Γ, Ζώτος Λ, Καρλαύτης Γ, Κουτσούκος Σ, Λαμπρινός Α
1979	Γοργιάς Γ, Γιαλιράκης Δ, Καρλαυτης Γ, Κουτσούκος Σ
1980	Γοργιάς Γ, Γιαλιράκης Δ, Καρλαυτης Γ, Κουτσούκος Σ
1981	Μανιάς Π, Κιαπέκος Ι, Μηλιτσόπουλος Ι, Ναθαναήλ Δ, Στάκερ Ρ, Ψαρουδάκης Ν
1982	Γιαννούτσος Δ, Γοργιάς Γ, Ζώτος Λ, Κουτσούκος Σ, Χνάρης Γ, Νάρτης Ε
1983	Γιαλιράκης Δ, Ζώτος Λ, Καρλαύτης Γ, Λαμπρινός Α
1984	Κανναβός Π, Καρλαύτης Γ, Ρούσσος Γ, Χατζηδάκης Ε, Σπηλιοπούλου Α
1985	Γιαννούτσος Δ, Έιντι Μσ, Ζωγράφος Ν, Νάρτης Ε
1986	Ζώτος Λ, Γοργιάς Γ, Καρλαύτης Γ, Κουτσούκος
1987	Κανναβός Π, Καπαγιαννίδης Α, Καρλαύτης Γ, Κιαπέκος Ι, Μηλιτσόπουλος Ι
1988	Γιαννούτσος Δ, Χνάρης Γ, Γοργιάς Γ, Κουτσούκος Σ
1989	Λαμπρινός Α, Ζώτος Λ, Καρλαύτης Γ, Κανναβός Π, Έιντι Μσ, Νάρτης Ε
1990	Λαμπρινός Α, Ζώτος Λ, Καρλαύτης Γ, Κανναβός Π, Έιντι Μσ, Νάρτης Ε
1991	Νάρτης Ε, Έιντι ΜΣ, Καρλαύτης Γ, Ζώτος Λ, Λαμπρινός Α, Νάρτης Ε
1992	Λιαράκος Σ, Καπαγιαννίδης Α, Σαπουνάκης Α, Κιαπέκος Ι, Καρλαύτης Γ, Χατζηδάκης Ε
1993	Λιαράκος Σ, Καπαγιαννίδης Α, Σαπουνάκης Α, Κιαπέκος Ι, Καρλαύτης Γ, Χατζηδάκης Ε
1994	Παγιασλής Ν, Παπαχατζής Ν, Μπομπολάκης Σ, Κωτσιόπουλος Π, Καπαγιαννίδης Κ
1995	Γιαλιράκης Δ, Μιχαλόπουλος Μ, Πανόπουλος Κ, Σαραφίδης Δ
1996	Μπομπολάκης Σ, Καρλαύτης Γ, Τριανταφυλλόπουλος Θ, Κανναβός Π, Νάρτης Ε

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΟΜΑΔΩΝ

1997	Ζώτος Λ, Παπακυριακόπουλος Γ, Λιαράκος Σ, Καπαγιαννίδης Α, Καπαγιαννίδης Κ, Παπαχατζής Ν
1998	Βλαχάκη Μ, Ματζιάρης Α, Κιαπέκος Ι, Παπαχατζής Ν
1999	Ζώτος Λ, Λαμπρινός Α, Χατζηδάκης Ε, Σκουλαρίκης Φ
2000	Καπαγιαννίδης Α, Λιαράκος Σ, Φίλιος Α, Παπακυριακόπουλος Γ, Καπαγιαννίδης Κ, Κανναβός Π
2001	Καπαγιαννίδης Κ, Λιαράκος Σ, Φίλιος Α, Παπακυριακόπουλος Γ, Καπαγιαννίδης Α, Κανναβός Π
2002	Χατζηδάκης Ε, Σαπουνάκης Α, Ζώτος Λ, Σκουλαρίκης Φ, Λαμπρινός Α, Βάος Ε
2003	Καπαγιαννίδης Κ, Λιαράκος Σ, Φίλιος Α, Παπακυριακόπουλος Γ, Καπαγιαννίδης Α, Κανναβός Π
2004	Ζώτος Λ, Λαμπρινός Α, Κανναβός Π, Φίλιος Α, Τριανταφυλλόπουλος Θ, Παπακυριακόπουλος Γ
2005	Καρλαύτης Γ, Μπομπολάκης Σ, Ζώτος Λ, Λαμπρινός Α, Βλαχάκη Μ, Χλιάπας Ι
2006	Ματζιάρης Α, Καραμανλής Μ, Προκοπίου Ι, Διονυσόπουλος Δ, Κουκουσέλης Α, Ζώζης Σ
2007	Καπαγιαννίδης Κ, Λιαράκος Σ, Φίλιος Α, Τριανταφυλλόπουλος Θ, Έντι ΜΣ, Κανναβός Π
2008	Κανναβός Π, Παπακυριακόπουλος Γ, Έντι ΜΣ, Κοντομήτρος Κ, Κωτσιόπουλος Π, Δοξιάδης Κ
2009	Δελημπαλταδάκης Ν, Διονυσόπουλος Δ, Δοξιάδης Κ, Κοντομήτρος Κ, Καμινάρης Φ, Μπόζεμπεργκ Κ
2010	Ρούσσος Γ, Μαμιδάκη Λ, Κούμενος Ι, Πανόπουλος Κ, Χατζηδάκης Ε, Μιχαλόπουλος Μ
2011	Δοξιάδης Κ, Ζώτος Λ, Σαπουνάκης Α, Κανναβός Π
2012	Δοξιάδης Κ, Κανναβός Π, Βρούστης Β, Καραμανλής Φ, Πρωτονοτάριος Μ
2013	Ζώζης Σ, Κοντομήτρος Κ, Κουκουσέλης Α, Αγγελόπουλος Π, Δοξιάδης Κ, Κανναβός Π
2014	Δελημπαλταδάκης Ν, Παπακυριακόπουλος Γ, Σαπουνάκης Α, Ζώτος Λ, Αγγελόπουλος Π, Ζώζης Σ
2015	Ρούσσος Γ, Μαμιδάκη Λ, Μπόζεμπεργκ Κ, Διονυσόπουλος Δ, Ρούσσος Π, Δοξιάδης Κ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΖΕΥΓΩΝ

1965	Γιαλιράκης Δ - Καρλαύτης Γ
1966-72	<i>Δεν υπάρχουν στοιχεία</i>
1973	Παπασταύρου Δ – Ψαρουδάκης Ν
1974	Αναγνωστόπουλος Γ – Δεληγιάννης Λ.
1975	Ζώτος Λ – Λαμπρινός Α
1976	Γοργίας Γ – Κουτσούκος Σ
1977	<i>Δεν υπάρχουν στοιχεία</i>
1978	Γοργίας Γ - Κουτσούκος Σ
1979	Γιαλιράκης Δ - Καρλαύτης Γ
1980	Γιαλιράκης Δ - Καρλαύτης Γ
1981	Γιαλιράκης Δ - Καρλαύτης Γ
1982	Γιαλιράκης Δ - Καρλαύτης Γ
1983	Γοργίας Γ - Κουτσούκος Σ
1984	Ζώτος Λ - Λαμπρινός Α
1985	Ζώτος Λ - Καρλαύτης Γ
1986	Αθανασιάδης Α - Τριχόπουλος Α
1987	Γιαννούτσος Δ - Χνάρης Γ
1988	Ζώτος Λ - Λαμπρινός Α
1989	Γιαννούτσος Δ - Χνάρης Γ
1990	Ρούσσος Γ - Χατζηδάκης Ε
1991	Χατζηδάκης Ε - Ναθαναήλ Δ
1992	Μιχαλόπουλος Μ - Χατζηδάκης Α
1993	Καπαγιαννίδης Α - Λιαράκος Σ
1994	Κανναβός Π - Τριανταφυλλόπουλος Θ
1995	Σκουλαρίκης Φ - Παπακυριακόπουλος Γ
1996	Καπαγιαννίδης Α - Λιαράκος Σ
1997	Καπαγιαννίδης Κ - Παπαχατζής Ν
1998	Μιχαλόπουλος Μ - Παπανικόλας Ν
1999	Ματζιάρης Α - Βλαχάκη Μ
2000	Μηλιτσόπουλος Ι - Κωτσιόπουλος Π
2001	Καπαγιαννίδης Α - Λιαράκος Σ
2002	Παπακυριακόπουλος Γ - Φίλιος Α
2003	Παπακυριακόπουλος Γ - Φίλιος Α
2004	Καπαγιαννίδης Α - Λιαράκος Σ
2005	Ματζιάρης Α - Καραμανλής Μ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΖΕΥΓΩΝ

2006	Μπομπολάκης Σ - Καρλαύτης Γ
2007	Λεβή Τ - Σταυρινός Σ
2008	Καραμανλής Φ - Παπακυριακόπουλος Γ
2009	Λεβή Τ - Σταυρινός Σ
2010	Αγγελόπουλος Π – Κουκουσέλης Α
2011	Λεβή Τ - Σταυρινός Σ
2012	Κουκουσέλης Α - Κοντομήτρος Κ
2013	Ματζιάρης Α - Καραμανλής Μ
2014	Κουκουσέλης Α - Κοντομήτρος Κ
2015	Κουκουσέλης Α - Κοντομήτρος Κ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΜΑΣΤΕΡΣ

1977-92	<i>Δεν υπάρχουν στοιχεία</i>
1993	Ζώτος Λ - Λαμπρινός Α
1994	Ζώτος Λ - Λαμπρινός Α
1995	Ζώτος Λ - Χνάρης Γ
1996	Ζώτος Λ - Παπακυριακόπουλος Γ
1997	Ζώτος Λ - Παπακυριακόπουλος Γ
1998	Γιαντσή Ι - Βουκούτης Ν
1999	Κιαπέκος Ι - Παπαχατζής Ν
2000	Μιχαλόπουλος Μ - Παπανικόλας Ν
2001	Κανναβός Π - Καπαγιαννίδης Κ
2002	Ρούσσο Γ - Σαπουνάκης Α
2003	Ματζιάρης Α - Καραμανλής Μ
2004	Σαπουνάκης Α - Κιαπέκος Ι
2005	Ζώτος Λ - Λαμπρινός Α
2006	Γιαντσή Ι - Βουκούτης Ν
2007	Καπαγιαννίδης Α - Σκουλαρίκης Φ
2008	Καραμανλής Μ - Βρούστης Β
2009	Ζώτος Λ - Σαπουνάκης Α
2010	Καλιακμάνη Α - Κοντομήτρος Κ
2011	Καραμανλής Φ - Πρωτονοτάριος Μ
2012	Βουκούτης Ν - Πανόπουλος Κ
2013	Κουκουσέλης Α – Κοντομήτρος Κ
2014	Αθανασιάδης Α – Οικονομόπουλος Ι

ΔΙΑΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΟΜΑΔΩΝ (όλες οι κατηγορίες και τα είδη αγώνων)

Σημ. Για τα έτη 1973-1992 δεν υπάρχουν στοιχεία

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΩΜΑΤΕΙΟ	ΕΤΗ	ΤΙΤΛΟΙ
ΟΠΕΝ	ΑΟΜ	1993,1995,1996,1997,2003,2004,2007,2009,2010,2014	10
	ΛΕ	1994,1999,2000,2001,2002,2005,2006	7
	ΟΑΜΚΗ	1998,2011,2012,2013	4
	ΟΠΑΦ	2008	1
1-11	ΟΑΜΘ	2003,2009,2011,2012,2013	5
	ΟΠΑΦ	2000,2004,2005	3
	ΠΛΗ	2002,2008	2
	ΟΑΜΚΗ	1999, 2010	2
	ΟΑΜΧΝ	2014	1
	ΚΟΑΜ	2001	1
	ΟΑΜ	2006	1
	ΑΟΜ	2007	1
1-8, 1-9	ΟΑΜΘ	2003,2005,2007	3
	ΟΑΜΚΗ	2008,2009,2011	3
	ΟΑΜΧΝ	2010,2012	2
	ΑΟΜ	2014	1
	ΑΜΙ	2006	1
	ΟΑΜ	2004	1
	ΠΛΗ	2013	1
1-5, 1-6	ΟΑΜΘ	1999,2000,2004,2005	4
	ΑΟΜ	2002,2003	2
	ΣΛΑΜ	2006,201	2
	ΑΟΜΧ	2013,2014	2
	ΟΑΜ	2012	1
	ΟΑΜΛ	2001	1
	ΑΟΜΒ	2007	1
	ΟΑΜΧΝ	2008	1
	ΟΑΜΠΕΙ	2009	1
	ΠΛΗ	2011	1

ΔΙΑΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΟΜΑΔΩΝ (όλες οι κατηγορίες και τα είδη αγώνων)

Σημ. Για τα έτη 1973-1992 δεν υπάρχουν στοιχεία

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΩΜΑΤΕΙΟ	ΕΤΗ	ΤΙΤΛΟΙ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΛΕ	1993,1996,1998,2002,2003,2004,2006,2008,2009	9
	ΟΠΑΦ	2000,2005,2012,2014	4
	ΟΑΜ	1994,1997,2007	3
	ΑΟΜ	1995,2010,2011	3
	ΟΑΜΚΗ	1999, 2001, 2013	3
SENIORS ΟΠΕΝ	ΟΑΜ	2001,2002,2003,2005,2006,2007,2008	7
	ΟΑΜΚΗ	2010,2011,2012	3
	ΑΟΜ	2000,2004	2
	ΑΟΜΒ	2009,2014	2
	ΟΠΑΦ	2013	1
SENIORS 1-10	ΑΟΜΒ	2014	1
ΜΑΘΗΤΩΝ	ΟΑΜΧΝ	2007,2008	2
	ΟΑΜΛΕ	2014	1
	ΚΕΔΑ	2013	1
	ΑΟΜ	2009	1
	ΑΟΜΨ	2010	1
	ΣΛΑΜ	2012	1
	ΟΑΜΠΕΙ	2011	1
ΜΙΚΤΩΝ	ΟΠΑΦ	2011,2013,2014	3
	ΟΑΜΚΗ	2012	1
ΒΑΜ	ΟΑΜΚΗ	2014	1
	ΟΑΜΛΕ	2013	1

ΤΑ ΕΝΕΡΓΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΟΜ

	Σωματείο	Αρχικά	Ίδρυση	Εντευκτήρια	Αθλητές
1	Α.Ε. Ίκαρος Καλλιθέας	ΙΚΑΡΟΣ	2012	Ν. Σμύρνη	139
2	Αγωνιστικό Μπριτζ Ιωαννίνων	ΑΜΙ	2003	Ιωάννινα	134
3	Αγωνιστικός Όμιλος Μπριτζ Βουλιαγμένης	ΑΟΜΒ	1989	Γλυφάδα	549
4	Αθηναϊκός Όμιλος Μπριτζ	ΑΟΜΒ	1983	Αθήνα	686
5	Αθλητική Ακαδημία Αιγάλεω	ΑΑΑ	2013	Αιγάλεω	51
6	Αθλητική Ένωση Ποντίων Μελισσίων Αττικής	ΑΕΠΜΑ	2001	Μελίσσια	96
7	Αθλητικός και Ψυχαγωγικός Όμιλος Πάτημα Βριλησίων	ΕΔΡΑ	2013	Βριλησσία	43
8	Αθλητικός Όμιλος “Λατώ”	ΛΑΤΩ	2013	Αγ. Νικόλαος	23
9	Αθλητικός Όμιλος Μπριτζ Μαγνησίας	ΑΟΜΜ	2001	Βόλος	136
10	Αθλητικός Όμιλος Μπριτζ Σικυώνος	ΑΟΜΣ	2012	Κιάτο	40
11	Αθλητικός Όμιλος Μπριτζ Χαλκίδος	ΑΟΜΧ	1997	Χαλκίδα	161
12	Αθλητικός Όμιλος Μπριτζ Ψυχικού	ΑΟΜΨ	2000	Π. Ψυχικό	467
13	Αθλητικός Όμιλος Ταταύλα	ΑΟΤ	1999	Π. Φάληρο	479
14	Αθλητικός Όμιλος Τραπεζικών Πάτρας	ΑΟΤΠ	2014	Πάτρα	16
15	Αθλητικός Σύλλογος Αιγυπτιακών Ελλήνων	ΑΣΑΕ	2000	Αθήνα	364
16	Αθλητικός Σύλλογος Λευκάδος “Φίλανδρος”	ΦΙΛΑΝΔΡΟΣ	2013	Λευκάδα	41
17	Αθλητικός Σύλλογος Νέου Βουτζά	ΑΣΝΒ	1999	Ν. Βουτζάς	90
18	Αρκαδικός Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ	ΑΡΚΟΑΜ	2013	Τρίπολη	31
19	“Διόνυσος” Όμιλος Πνευματικών Αθλημάτων	ΔΙΟΝΥΣΟΣ	2013	Κηφισιά	63
20	Έσπερος Γυμναστικός Σύλλογος	ΕΣΠΕΡΟΣ	2012	Λαμία	40
21	Θρακομακεδόνες Όμιλος Μπριτζ	ΘΡΑΚΟΜ	2013	Θρακομακεδόνες	29
22	Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Θεσσαλονίκης	ΙΟΘ	1976	Θεσσαλονίκη	67
23	Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Πόρτο Ράφτη	ΙΟΠΟΡ	2012	Πόρτο Ράφτη	22
24	Κερκυραϊκός Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ	ΚΟΑΜ	1993	Κέρκυρα	208
25	Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Αγρινίου	ΚΕΔΑ	2010	Αγρίνιο	114
26	Κωακός Όμιλος Μπριτζ Κως	ΚΟΜΚ	2014	Κως	24
27	Λέσχη Αγωνιστικού Μπριτζ Θεσσαλονίκης	ΛΑΜΘ	2000	Θεσσαλονίκη	111

ΤΑ ΕΝΕΡΓΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΟΜ

	Σωματείο	Αρχικά	Ίδρυση	Εντευκτήρια	Αθλητές
28	“Μελίσσια” Αθλητική Ένωση	ΜΕΛΙΣΣΙΑ	2012	Χαλάνδρι	35
29	Μορφωτικός Αθλητικός Σύλλογος Δράμας “Γαλαξίας”	ΓΑΛΑΞΙΑΣ	2013	Δράμα	56
30	Μορφωτικός Σύλλογος Αιγίνης “Ο Καποδίστριας”	ΜΣΑΚ	2011	Αίγινα	19
31	Μπριτζ Όμιλος Καλλιθέας	ΜΠΟΚΑ	2012	Καλλιθέα	60
32	Νίκη Πατρών	ΝΙΚΗ	2012	Πάτρα	59
33	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ - Λέσχη Επιστημόνων	ΟΑΜ-ΛΕ	2007	Μαρούσι	220
34	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Αργολίδας	ΟΑΜΑ	2015	Ναύπλιο	16
35	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Θεσσαλονίκης	ΟΑΜΘ	1971	Θεσσαλονίκη	257
36	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Καλαμάτας	ΟΑΜΚ	1977	Καλαμάτα	245
37	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Κηφισιάς	ΟΑΜΚΗ	1990	Μαρούσι	767
38	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Λάρισας	ΟΑΜΛ	1998	Λάρισα	198
39	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Πειραιά	ΟΑΜΠΕΙ	2000	Πειραιάς	286
40	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Ρόδου	ΟΑΜΡ	1991	Ρόδος	321
41	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Σερρών	ΟΑΜΣ	1984	Σέρρες	99
42	Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ Χανίων	ΟΑΜΧΝ	2007	Χανιά	97
43	Όμιλος Αντισφαιρίσεως Αθηνών	ΟΑΑ	1965	Αθήνα	269
44	Όμιλος Μπριτζ Αιγίου	ΟΜΑ	2011	Αίγιο	32
45	Όμιλος Μπριτζ Ηρακλείου	ΟΜΗ	2013	Ηράκλειο Κρήτης	71
46	Όμιλος Πνευματικού Αθλητισμού Φιλοθέης	ΟΠΑΦ	1997	Φιλοθέη	519
47	Όμιλος Πνευματικών Αθλημάτων Χολαργού	ΟΠΑΧ	2015	Χολαργό	19
48	Πατραϊκός Όμιλος Αγωνιστικού Μπριτζ	ΠΟΑΜ	1999	Πάτρα	171
49	Ρεθεμνιώτικος Όμιλος Μπριτζ	ΡΟΜ	1991	Ρέθυμνο	109
50	Σύγχρονο Αγωνιστικό Τάβλι - Όμιλος Καρδίτσας	ΣΑΤΟΚ	2015	Καρδίτσα	17
51	Σύλλογος Αγωνιστικού Μπριτζ “Ο Σάμιος”	ΣΑΜΟΣ	2007	Σάμος	94
52	Σύλλογος Αντισφαίρισης Τρίπολης	ΣΑΤ	2011	Τρίπολη	38
53	Σύλλογος Λέσβου Αγωνιστικού Μπριτζ	ΣΛΑΜ	2002	Μυτιλήνη	202
54	Σύλλογος Φίλων Φυσικής Αγωγής “Η Άμιλλα”	ΑΜΙΛΛΑ	2014	Τρίκαλα	28
55	Χιώτικος Όμιλος Μπριτζ	ΧΟΜ	2005	Χίος	90